

Dijital Biz

HAZİRAN 2019 SAYI: 07 / FİYAT: 20 TL

dijitalbiz.com

Bilişim, Ekonomi, İş Dünyası Dergisi

Yüksek Teknoloji Üreten Türkiye

CIO'lar İş Süreçlerinde
Dijital Dönüşüm ile Şirketlerini
Geleceğe Taşıyor

Sağlıklı Rekabet Ortamı için
Kişisel Veri Güvenliği Şart

TİM Başkanı: "Dış Ticaret
Fazlası Veren Türkiye Hedefini
İnovasyonla Elde Edebiliriz"

Türkiye Drone Şampiyonası
Sona Erdi

Yapay Zekânın
Son Trendleri
I-TECH'te
Görücüye
Çıkıyor

Şenol VATANSEVER

Vatansever Bilişim
Yönetim Kurulu Başkanı

Bilişim, Ekonomi ve İş Dünyasından Güncel Haberler 7/24 Sosyal Medya Hesaplarımızda

Dijitalbiz

www.dijitalbiz.com

VATANSEVER BİLİŞİM A.Ş. ADINA
İMTİYAZ SAHİBİ
Şenol Vatansever
senol.vatansever@dijitalbiz.com

GENEL YAYIN YÖNETMENİ
(SORUMLU)
Şenol Vatansever
senol.vatansever@dijitalbiz.com

EDİTÖR
Sema Vatansever
sema.vatansever@dijitalbiz.com

GÖRSEL YÖNETMEN
Gökhan Ünlü
gokhan.unlu@dijitalbiz.com
Most Idea

BARINDIRMA
Vatansever Bilişim & Bulutistan

REKLAM VE PROJE
reklam@dijitalbiz.com

ABONELİK
www.dijitalbiz.com/abone
abone@dijitalbiz.com

BÜLTEN GÖNDERİMİ
bulten@dijitalbiz.com

YAYIN TÜRÜ
Aylık, Süreli Yayın

Dergide yayınlanan yazılardan kaynak gösterilmesi koşuluyla alıntı yapılabilir. Dergide yayınlanan makale ve röportajlarda yer alan fikirler yazarlarına ve röportaj veren kişilere aittir, dergimiz için bağlayıcı değildir.

Editörden

İthalata ve Tüketim Toplumu Olmaya Devam (mı?)

Sivil Toplum Kuruluşu (STK) Başkanı ve bilişim şirketi sahibi olarak arkadaşlarımızla son dönemde yaptığımız bazı yerli teknoloji üreticisi ziyaretlerimizde maalesef yine üreticilerimizin kendi dertleriyle baş başa kaldığını görüyoruz. Onların dertleriyle dertlenmesi ve çözüm için mücadele etmesi gereken STK'larımızı daha aktif olmaya davet ediyoruz.

Yabancı şirketleri ziyaret ettiğimizde; bizim standartlarımız global olarak belirleniyor, veri merkezimiz Amerika'da, yazılımımız Almanya'dan diyebiliyor. Peki Türk şirketlerinde ve kamuda durum ne? Yabancı şirketlerin kendi ürünlerini desteklemesi yaklaşımı maalesef ne Türk şirketlerinde ne de kamu kurumlarında arzu edilen seviyede değil. Geçmişte "vize başvurularını askıya alıyoruz" diyen yaklaşım, bugün silah konusunda olduğu gibi yarın "size ürün-hizmet vermiyoruz" diyebilir mi? Yabancıların kendi ürünleri için gösterdiği hassasiyeti biz kendi içimizden çıkmış yerli ve milli ürünler için yeterince gösterebiliyor muyuz? Maalesef hayır.

Üretmeyeceksek, üretenleri desteklemeyeceksek, desteklemek bir yana köstekleyeceksek nasıl bir kalkınma hamlesi ve refah bekliyoruz? Herkesin ağzında "yerli ve milli" ve "milli mücadele ruhu" söylemleri var, ama uygulamaya baktığımızda bir kısmı büyük bir pişkinlikle gözünü bile kırpmadan direkt yabancı ürünü alıyor. Yabancı ürün almayın demiyoruz. Yerli ürün ile arasında adil bir rekabet ortamı yaratın diyoruz.

BİLİŞİM GRUBU olarak ortaya koyduğumuz, kamu ve özel sektör paydaşlarımızla değerlendirmek ve katkıda bulunmak istediğimiz bazı konulardan bahsetmek isteriz:

- Yerli ve milli teknolojiler üreten firmalara, Ar-Ge faaliyetlerine de imkân verecek şekilde, kamu ihalelerinde en az %30 fiyat avantajı sağlanmalı.
- Kamu'da gerçekleşen yıllık teknoloji giderlerinin, 2023 yılı sonuna kadar, en az %50'si yerli ve milli teknolojilere ayrılmalı.
- Ülkemizde yatırım yapan, know-how'larını paylaşan, Ar-Ge çalışmaları yapan, istihdam sağlayan, vergilerini ödeyen yabancı teknoloji firmalarının başımızın üstünde yeri var. Diğer taraftan Türkiye'de sadece satış ofisi bulunduran, know-how'larını paylaşmayan, Ar-Ge çalışmaları yapmayan, Türkiye'de ticari kimliği olmayan firmaların da Türkiye'de daha fazla katma değer üreten hale gelmesi için çalışmalar yapılmalı.
- Hem kamu hem de özel sektörde yabancı firmalara çok ciddi yıllık bakım ücretleri ödenmekte. Cari açığı da düşündüğümüzde bu ücretlerin düşürülmesi için kamu otoritelerinin liderliğinde sektör temsilcileriyle beraber ilgili firmalarla toplu pazarlıklar yapılmalı.
- Yıllık bakım ücretleri yüksek olan çözümleri gerekirse alternatif çözümler ile değiştirmek üzere hızlı aksiyonlar alınmalı. Daha düşük maliyetli projeler yapılması durumunda bakım maliyetleri de azalacağından tasarruf sağlanacak, yerli firmalar ile yapılması durumunda ek olarak cari açığa da olumlu etkisi olacak.
- Yerli ve milli teknoloji üreten firmaların çözümlerinin kalitesini daha da üst seviyeye taşımak için kamu otoritelerinin liderliğinde sektör temsilcileriyle beraber standartlar belirlenmeli.
- Devlet teşviklerinden yararlanarak bugüne kadar hiçbir üretim yapmamış olan firmaların, yeni teşvik başvuruları bu durum dikkate alınarak değerlendirilmeli.
- Bilişim alanında etkinlikler düzenleyen yerli ve milli firmalar desteklenmeli. Kamunun lojistik imkanlarını maliyetine kullanım hakkı verilmeli.

Röportaj

06

Şenol VATANSEVER: “Yüksek Teknoloji Üreten Türkiye”

- 24 CIO'lar İş Süreçlerinde Dijital Dönüşüm ile Şirketlerini Geleceğe Taşıyor
- 26 Sağlıklı Rekabet Ortamı için Kişisel Veri Güvenliği Şart
- 28 TİM Başkanı: “Dış Ticaret Fazlası Veren Türkiye Hedefini İnovasyonla Elde Edebiliriz”
- 30 Türkiye Drone Şampiyonası Sona Erdi
- 32 Yapay Zekâ'nın Son Trendleri I-TECH'te Görücüye Çıkıyor
- 34 Av. Arb. Murat KEÇECİLER: “Teknolojik Dönüşümden Kaçmak Mümkün mü?”
- 36 CEO'ların 2019 Yatırım Gündeminde Yapay Zekâ Var
- 38 Çin'de Drone ile Tam Otomatik ve Akıllı Dağıtım Hizmeti Başladı
- 40 Otonom Teslimat Robotu İnsan Gibi Yürüyor
- 42 Quantum Bilgisayarlar Hacker'ların Eline Geçerse Ne Olur?

- 44 WannaCry'ı Unutmayalım!
- 46 Hacker'lardan 30 Milyar Sızma Girişimi
- 48 İlk Çeyrekte Jeopolitik Saldırıları Arttı
- 50 Siber Saldırganlar Şimdi de İş Arayanları Hedef Alıyor
- 52 Parolalarda En Çok Kullanılan Süper Kahraman
- 54 Tatilde Gözetleme Cihazlarının Kurbanı Olmayın
- 56 Paylaşım Ekonomisi 400 Milyar Dolara Koşuyor
- 58 Akıllı Stadyum Devri
- 60 1 GB Mobil İnternet İçin 2,25 Dolar Ödüyoruz
- 62 Şirketlerin Yüzde 93'ünden Fazlası Akıllı Teknolojinin Dijital Dönüşümün Anahtarı Olduğunu Düşünüyor
- 64 Gençler İş Hayatından Ne Bekliyor?
- 66 KARMA Gerçeklik Laboratuvarı Açıldı
- 68 Dijital Oyun Tasarımı Bölümü Öğrencileri Günde 6 Saat Oyun Oynuyor
- 70 Liseliler Teknolojiyle Yarını İnşa Ediyor

KVKK'YA UYUMLU HALE GELME

KİŞİSEL VERİLERİN KORUNMASI KANUNU

Şenol VATANSEVER
Dijital Biz Dergisi
Genel Yayın Yönetmeni

İsmail DURANKAYA
İzmir Büyükşehir Belediyesi
Bilgi Güvenliği Yöneticisi

Av. Murat KEÇECİLER
Keçeciler & Partners Hukuk Bürosu
Kurucu Ortak

Dr. Ertuğrul AKBAŞ
Anet Yazılım
AR-GE Direktörü

Hüsnü TAVLAŞ
Türk Nippon Sigorta
Sistem Altyapı ve Bilgi Güvenliği Müdürü

Burhan GÖKÇE
Pyron Data & Technology
Kurucu

ETKİNLİK İÇERİĞİ

Panel: KVKK'nın Hukuki ve Teknolojik Açısından Değerlendirilmesi

Sunum: KVKK ve Güvenlik Çözümleri

- KVKK
- Veri Sınıflandırma (Data Classification)
- Veri Keşfi (Data Discovery)
- Güvenlik Bilgi ve Olay Yönetimi (SIEM)

- Hotspot, Firewall, 5651 Loglama ve Raporlama
- 5651 Log Toplama ve Analiz Programı
- Sunucu Güvenliği & Optimizasyon
- Hakkında Bilgilendirme

18 HAZİRAN 2019 SALI 16:00 - 19:00

Özel Eraslan Eğitim Kurumları
Mavişehir Mahallesi 2040 Sk. No:142 Karşıyaka/İzmir

Yüksek Teknoloji Üreten Türkiye

Şenol VATANSEVER

Vatansever Bilişim
Yönetim Kurulu Başkanı

Sizi kısaca tanıyabilir miyiz?

1979 yılında İstanbul'da doğdum (www.senolvatansever.com). Evliyim ve bir çocuk babasıyım.

İstanbul Üniversitesi İktisat Fakültesi İngilizce İktisat Bölümü'nden mezun oldum. Üniversite yıllarımda İktisat Fakültesi'nde Asistan Öğrenci olarak görev aldım. Fakültenin ilk web sitesinin hazırlanmasını ve devamlılığını sağladım.

Askerlik görevimi Çankırı'da 9. Zırhlı Tugay Komutanlığı'nda tamamladım. Lisanslı satranç sporcusuyum. Askerlik sırasında Tugay satranç şampiyonu oldum ve Kolordu turnuvasında Tugay'ı temsil eden satranç takımında yer aldım. İlkokul, ortaokul ve lise satranç şampiyonluklarım ile de turnuvalara katıldım.

Kuruluşunda yer aldığım Rumeli Balkan Dernekleri Federasyonu'nda Yönetim Kurulu Üyesi ve Genel Sekreter Yardımcısı görevlerini yürüttüm. 2007 yılında İstanbul 3. Bölge Milletvekili Aday Adayı, 2011 yılında İstanbul 3. Bölge Milletvekili Adayı oldum. Gazete ve haber portallerinde yazarlık yaptım. Halen Dijital Biz Dergisi (www.dijitalbiz.com) Genel Yayın Yönetmeni görevinde bulunuyorum.

Eczacıbaşı Bilişim, Bilge Adam, Servus, Probil, Proline, TEB İletişim gibi şirketlerde edindiğim 20 yıllık satış, pazarlama, kanal yönetimi ve danışmanlık deneyimimi özgün yaklaşımla birleştirerek Türkiye ve yakın coğrafyada ilk tercih edilen bilişim şirketi olmak üzere Vatansever Bilişim Anonim Şirketi'ni (www.vatanseverbilisim.com) kurdum.

Girişimci İşadamları Vakfı (GİV) ve İstanbul Üniversitesi İktisat Fakültesi Mezunlar Cemiyeti (İFMC) Üyesiyim. 2017 yılında kurduğum BİLİŞİM GRUBU'nun (www.bilisimgrubu.org) ve 2018 yılında kurduğum Bilişimciler'in (www.bilisimderneqi.org) Başkanıyım.

Şirketiniz, sektörünüz ve faaliyet alanlarınız ile ilgili bilgi verebilir misiniz?

Bilgi ve iletişim teknolojileri pazarında butik bir Sistem Entegratörü olarak, seçkin müşterilerimize uçtan uca anahtar teslimi çözümler üretiyoruz. Vatansever Bilişim olarak vizyonumuz, Türkiye ve yakın coğrafyada ilk tercih edilen bilişim şirketi olmak. Bilgi ve iletişim teknolojileri sektörüne yön veren üretici ve çözüm sağlayıcı firmalar ile iş ortaklığı yapıyoruz.

Türkiye'nin 2023 vizyonunu yakalamasının tek yolu yüksek teknoloji üretmekten geçiyor. Teknoloji geliştirme konusunda hızla yol alan treni yakalamak için, her alanda "Yerli" ve "Milli" üretimin ve üreticilerin desteklenmesi gerekiyor. Bizim alanımız da teknoloji olduğu için bu alanda taşın altına elimizi koyuyoruz.

Yerli ve milli teknolojilerin önemi daha fazla dillendirilir oldu. Artık yapay zekâ, siber güvenlik, nesnelerin interneti, insansı robotlar, blockchain, endüstri 4.0, toplum 5.0, sanal gerçeklik, artırılmış gerçeklik gibi daha birçok konunun daha fazla konuşulmasından son derece keyif aldığımızı belirtmek isteriz. Yüksek gelirli ülkeler grubuna çıkabilmenin yolu yüksek teknolojiden geçiyor. İhracatımızın niteliğini bu yönde geliştirmeden yılda 500 milyar dolar hedefine ulaşılması zor. Savunma sanayinden iletişim sektörüne, sağlık teknolojilerinden tarım altyapısına, hatta yapay zekâyâ kadar her alanda Türkiye'nin yeni yatırımlara, yeni yaklaşımlara, yeni girişimlere ihtiyacı var. Teşvik politikalarının da yüksek teknolojiye ve yüksek katma değere sahip üretime öncelik tanır noktaya getirilmesi gerekiyor.

Bizden sonraki nesillere yüksek teknoloji üreten Türkiye bırakmak için farklı sektör ve alanlarda faaliyet gösteren kurum ve şirketlerin teknoloji liderleriyle beraber BİLİŞİM GRUBU'nu ve Bilişimciler'i kurduk. Ayrıca dijital dönüşümde her zaman öncü olmak hedefiyle Dijital Biz Dergisi'ni hayata geçirdik. Oluşturacağımız raporlarla devlet politikalarına destek, özel sektöre ilham vermeyi hedefliyoruz.

ŞENOL VATANSEVER

WiSETV

Vatansever Bilisim Genel Müdürü

Bilişimciler ve BİLİŞİM GRUBU nasıl çalışmalar yapıyor?

Bilişimciler, farklı sektör ve alanlarda faaliyet gösteren kurumların/şirketlerin Bilgi Teknolojileri (BT) bölümlerinde çalışanlar, Üniversitelerde BT bölümlerinde görev alan akademisyenler, BT alanında faaliyet gösteren üretici/distribütör/çözüm sağlayıcı şirketlerin sahipleri/ortakları ve çalışanları, BT alanında çalışan basın mensupları ve BT alanına ilgi duyan kanaat önderlerinden oluşan Türk bilişim sektörünün en geniş tabanlı düşünce topluluğu. 1 Haziran 2018 tarihinde kurduğumuz Bilişimciler, “Yerli ve Milli Teknolojiler” ve “Gelecek 5.0” yaklaşımlarını benimsedi. Bilişim sektöründeki mesleki gelişmeyi ve dayanışmayı artırırken; yasal düzenlemeler, standartlar, çalışma koşulları, yapay zekâ, siber güvenlik, nesnelerin interneti, endüstri 4.0, sanal gerçeklik, artırılmış gerçeklik, teşvik politikalarının yüksek teknolojiye ve yüksek katma değere sahip üretime öncelik tanır noktaya getirilmesi,

ihracat niteliğimizin yüksek teknoloji yönünde geliştirmesi, yerli teknoloji girişimlerinin artırılması ve desteklenmesi gibi konularda Kamu’ya destek vermeyi ve kamuoyuna yol göstermeyi amaçlıyoruz.

BİLİŞİM GRUBU, CIO ve IT yöneticilerinden oluşan Türk bilişim sektörünün en etkili düşünce topluluğu. Sektördeki özel şirketler, STK’lar, kamu ve diğer paydaşlarda görev alan bilişim yöneticilerini bir araya getirerek sektörün ihtiyaçlarına çözüm üretmek, kamuoyu oluşturmak ve gelecek nesillere bilişim alanında yüksek teknoloji üreten bir Türkiye bırakılmasına katkı sağlamak amacıyla 15 Kasım 2017 tarihinde kurduk. Kısa zamanda bilişim sektörünün önemli oluşumlarından birisi haline geldik. Türkiye’nin 2023, 2053 ve 2071 vizyonunu yakalamasının tek yolunun Gelecek 5.0 motivasyonu ile yüksek teknoloji üretmekten geçtiğine inanıyoruz.

Almanya ile anılan Endüstri 4.0, Japonya ile anılan Toplum 5.0’ın da ötesinde

Türkiye ile anılmasını hedeflediğimiz Gelecek 5.0 yaklaşımımızı Mart 2018’de kamuoyunun bilgisine sunduk. Gelecek 5.0; yüksek teknoloji, mutlu insan ve dünya barışı temelli bir yaklaşım.

Vizyonumuz, Türk bilişim sektörünün en etkili düşünce topluluğu olmak. Misyonumuz ise; yenileşimci bilişim fikirleri üretmek/değerlendirmek, kararları ilgili kişiler ve kurumlarla paylaşmak, kamuoyu oluşturmak ve şikâyet odaklı değil, çözüm odaklı hareket etmek.

Blockchain, Bulut, Dijital Dönüşüm, E-Devlet, Endüstri 4.0, İnsansı Robotlar, Kişisel Verilerin Korunması Kanunu, Nesnelerin İnterneti, Siber Güvenlik, Toplum 5.0, Yapay Zekâ gibi alanlarında Çalışma Gruplarımız var. Sektörler bazında ise Enerji, Finans, Gıda/İçecek, Lojistik/Taşıma/Ulaşım, Perakende, Turizm, Telekomünikasyon gibi Çalışma Gruplarımız var.

Hepimiz daha huzurlu bir dünyada ve her açıdan güçlü bir Türkiye’de yaşamak istiyoruz. Daha huzurlu bir dünya isteğimizi daha

güçlü tonda dile getirebilmek için ekonomimizi güçlendirmemiz ve her alanda tam bağımsız olabilmek için milli teknoloji hamlemizi gerçekleştirmemiz gerekiyor.

Bu hedefe hızla ulaşabilmek için devlet büyüklerimizin sahip olduğu vizyonun kamu kurumundaki en alt kademedeki çalışana kadar benimsenmesi ve uygulanması elzemdir. Benzer şekilde tüm sivil toplum kuruluşlarımızın da bu vizyonu benimseyip Milli Teknoloji Hamlesinin hayata geçirilmesi noktasında devletle yerli ve milli çözümler üreten şirketler arasında adeta bir köprü vazifesi görmesi gerekiyor.

Devlet kurumlarımızda çeşitli sebeplerle personel açığı ya da yetkinlikler noktasında gelişim alanları olabilir. Bunların hiçbirisi bizler için engel olmamalı. Bilişimciler ve BİLİŞİM GRUBU olarak kendi alanında uzman, yüksek teknoloji üreten ve uygulayan 800 Üyemiz ile vatanımızın ve milletimizin faydasına olacak tüm çalışmalara tam destek vermeye hazırız.

Yerli ve milli teknoloji ürünlerinin belirlenmesi ve ilgili kurumlara sunulması, birbirini tamamlayan çözümler için firmaların ve kurumların birbirleriyle buluşması için çalışma yapılması gerektiğini düşünüyoruz. Tamamlayıcı olarak kamu kurumlarında kullanılan teknoloji ürünlerinin envanterinin çıkarılması, mevcut durum analizinin yapılması, yerli ve milli teknolojilerin ağırlığının artırılması için etkin bir planlamanın yapılması gerekiyor. Bu noktada da destek unsurları olarak ekiplerimizle taşın altına elimizi koymaya hazırız.

Dijital Dönüşüm konusunda görüşleriniz nelerdir? Sizce Türkiye dijital dönüşümde hangi aşamada? Şirketiniz hangi aşamada, planlarınız nelerdir?

İnsanlık, tarih boyunca birçok değişim ve dönüşüm yaşadı. Bu gelişmeler toplumsal yapı, ekonomik yaşam ve üretim biçimleri başta olmak üzere hayatın her alanını etkiledi. 18. yüzyılda su ve buhar gücünün

kullanılmaya başlanması, 19. yüzyılda elektriğin üretimde kullanılmaya başlanması ve seri üretime geçilmesi, 20. yüzyılda elektronik ve bilgisayarların üretime entegre edilmesi, günümüzde iletişim teknolojilerinin üretimin her aşamasında kullanılmaya başlanması dönüşümlerin kırılma noktaları oldu.

Dijital dönüşüm, bu konuda ilerleme kaydetmiş ülkeler ve işletmeler açısından önemli fırsatlar sunarken, bu konuda adım atmamış olanlar açısından da büyük bir tehdit oluşturuyor. Dijital teknolojiler katma değer, verimliliğin, karlılığın, kalitenin vb. birçok unsurun en üst seviyeye çıkarılmasında öncü olurken; diğer taraftan şimdiye kadar insanlar tarafından geleneksel yöntemlerle yapılan birçok işin otonom bir şekilde ve daha az kişi istihdam edilerek yapılabilmesini mümkün kılıyor. Bununla beraber, ekonomideki büyüme ek istihdamı getiriyor, iş gücünün yeni yetenek ve beceriler kazanmasına yönelik strateji ve politikalar giderek daha fazla önem kazanıyor.

Değişen global ekonomi şartlarında avantaj kazanmak isteyen ülkeler belli akımlar ortaya koyuyor. Bu akımları markalaştırarak sahipleniyor ve birer çıkış yolu haline getiriyor. Almanya Endüstri 4.0, Japonya Toplum 5.0 gibi kavramlar üzerinden yeni ekonomi modelleri inşa ediyor.

Tüm sektörlerde dijital dönüşümü sağlamış, kamuda ve özel sektörde kaliteyi artırmış bir Türkiye hedefliyoruz. Sayın Cumhurbaşkanımızın da ifade ettiği gibi Dijital Türkiye'nin vaktinin geldiğine inanıyoruz. Dijital Türkiye'nin 2023 yılında dünyanın en büyük 10 ekonomisinden biri olma hedefimizin çok kritik unsuru olacağını düşünüyoruz.

Türkiye'de Cumhurbaşkanlığı sistemi ile Dijital Dönüşüm Ofisi ve İnsan Kaynakları Ofisi'nin açılması önemli fırsat. Bürokrasiden uzak ve aksiyoner bir yaklaşımla cesur adımlar atılacağından kuşumuz yok. Özellikle BİLİŞİM GRUBU ve Bilişimciler gibi yenilikçi ve dinamik yapıların karar alma ve çalışma süreçlerine dahil olması değişim ve gelişimin de önünü açar.

Ülkeler ve işletmeler arasındaki uçurumlar daha da derinleştirecek. Yaşam ve iş yapış biçimlerimiz değişecek. Dünyadaki mesleklerin %60-65'i önümüzdeki 15-20 yıl içerisinde yok olacak. Yeni gelecek mesleklere uygun insan kaynağı yetiştiremezsek geniş kitlelere yayılmış işsizlik ve sosyal patlamalarla karşılaşabiliriz.

Türkiye'nin 2023 yılı ihracat hedefi 500 milyar dolar. Şu an yıllık 168 milyar dolar seviyesinde. Aynı şeyleri yaparak farklı sonuçlar elde edemeyeceğimize göre üretim ve ihracatımızı kökten değiştirecek önlemler almamız şart. Bu hedefe ulaşmak için çok çalışmalı ve katma değeri yüksek olan ürünlere odaklanmalıyız.

Ekonomik gelişimin dışında kalmamak için kurumların ve şirketlerin dijital dönüşüm projelerini masraf kalemi olarak değil, geleceğine olan yatırım olarak değerlendirmelerini öneriyoruz. Bu projeler; süreçlerinin hızlanması, maliyetlerin düşürülmesi, ihracatın artırılması, global pazarlara entegrasyon ile ekonomik fırsatları da beraberinde getirecek.

Dijital dönüşüm kavramının önemli bir bölümü, şirketlerin ve kurumların iş süreçlerinin ve bu süreçlere ilişkin tüm verilerin dijital ortama taşınması ile ilgili. İş Süreçleri Yönetimi (BPM) tam olarak bunu gerçekleştirir. BPM, bir kuruluşun işini yaparken gerçekleştirdiği tüm eylemlerin modellenmesi, otomatize edilmesi, yürütülmesi, optimize edilmesi, kontrolü ve raporlanmasını içeren bir disiplin ve kuruluşun hedeflerini gerçekleştirmesine, işini daha iyi yapmasına, daha verimli olmasına, kuruluş içi ve dışındaki tüm paydaşlarla daha uyumlu çalışabilmesine olanak sağlar.

Global pazarda hızla yayılan e-dönüşüm, ülkemizde de hızlı bir ivme ile yükseliyor. Yenileşimci ve vizyoner yaklaşımla özel sektör şirketlerine ve kamu kurumlarına önemli fırsatların kapısını aralıyoruz. Satıştan insan kaynaklarına, üretimden finansa, iş süreçlerinde kapsamlı dönüşümler yaparak şirketlerin verimlilik ve tasarruf hedeflerine ulaşmalarını sağlıyoruz. Böylelikle insanların e-dönüşüme bakış açısını değiştiriyoruz. Türkiye'de proje yapma deneyimlerine uygun olarak, ihtiyaç duyulan esneklik çerçevesinde kolay uygulanabilir çözümler sağlayarak müşteri memnuniyetini en üst seviyeye taşıyoruz.

BPM çözümleri kurumların ve şirketlerin ihtiyaçlarına göre kendi ortamlarında veya bulut tabanlı olabilir. Kuruluşların dijitalleşme çabalarına paralel olarak iş süreçlerinin bir bölümü ya da tamamı dijital platforma taşınmış olabilir. Burada BPM konusunda yanlış anlaşılması gereken bir noktaya dikkat çekmek istiyoruz: BPM sadece bir yazılım değil, bir disiplin. Nasıl her işin kendine özgü gereklilikleri ve farklılıkları varsa, her kuruluşun iş süreçleri yönetimi uyarlaması da kendine özgü.

Vatansever Bilişim olarak "Dijital Türkiye" hedefinde önemli katma değerler sağlıyoruz. BPM alanında da her kurum ve şirket özelinde ihtiyaçlarını analiz ederek, dijital dönüşümü gerçekleştirecekleri platformu ve çözümleri uçtan uca anahtar teslimi olarak sunuyoruz.

BİLİŞİM GRUBU olarak kamuoyunun bilgisine sunduğunuz Gelecek 5.0 (Future 5.0) yaklaşımı ile ilgili görüşleriniz nelerdir?

Devletimizin yerli ve milli teknolojiler konusundaki vizyonunu destekliyoruz. Hayata geçirilmesi noktasında daha etkin uygulamaların ve denetimlerin yapılması gerektiğine inanıyoruz. Oluşturacağımız raporlarla devlet politikalarına destek, özel sektöre ilham vermeyi hedefliyoruz. Kamu ve özel sektör paydaşlarımızla değerlendirmek ve katkıda bulunmak istediğimiz konulardan bahsetmek isteriz:

- Türkiye’de Bilişim Bakanlığı kurularak teknoloji ile ilgili tüm kurumlar ve çalışmalar tek merkezden koordine edilmeli.
- Türkiye’nin uzay stratejisi ve vizyonu oluşturulmalı.
- Yapay zekâ, insansı robotlar, siber güvenlik, nesnelerin interneti, endüstri 4.0, toplum 5.0, blockchain (blok zinciri), sanal gerçeklik, artırılmış gerçeklik, büyük veri, bulut gibi konularda koşar adımlarla aksiyonlar alınmalı.
- Dünyadaki mesleklerde önümüzdeki yıllarda büyük değişimler olacak. Bazı meslekler tarih sahnesinden silinip yepyeni bazı meslekler ortaya çıkacak. Eğitim sistemimiz buna uygun olarak kurgulanmalı, daha anaokulu ve ilkokuldan başlayarak çocuklarımızın eğilimleri belirlenmeli, geleceğin mesleklerine yönlendirilmeleri sağlanmalı.
- Yerli ve milli teknolojiler üreten firmalara, Ar-Ge faaliyetlerine de imkân verecek şekilde, kamu ihalelerinde en az %30 fiyat avantajı sağlanmalı.
- Kamu’da gerçekleşen yıllık teknoloji giderlerinin, 2023 yılı sonuna kadar, en az %50’si yerli ve milli teknolojilere ayrılmalı.
- Ülkemizde yatırım yapan, know-how’larını paylaşan, Ar-Ge çalışmaları yapan, istihdam sağlayan, vergilerini ödeyen yabancı teknoloji firmalarının başımızın üstünde yeri var. Diğer taraftan Türkiye’de sadece satış ofisi bulunduran, know-how’larını paylaşmayan, Ar-Ge çalışmaları yapmayan, Türkiye’de

ticari kimliği olmayan firmaların da Türkiye’de daha fazla katma değer üreten hale gelmesi için çalışmalar yapılmalı.

- Hem kamu hem de özel sektörde yabancı firmalara çok ciddi yıllık bakım ücretleri ödenmekte. Cari açığı da düşündüğümüzde bu ücretlerin düşürülmesi için kamu otoritelerinin liderliğinde sektör temsilcileriyle beraber ilgili firmalarla toplu pazarlıklar yapılmalı.
- Yıllık bakım ücretleri yüksek olan çözümleri gerekirse alternatif çözümler ile değiştirmek üzere hızlı aksiyonlar alınmalı. Daha düşük maliyetli projeler yapılması durumunda bakım maliyetleri de azalacağından tasarruf sağlanacak, yerli firmalar ile yapılması durumunda ek olarak cari açığa da olumlu etkisi olacak.
- Yerli ve milli teknoloji üreten firmaların çözümlerinin kalitesini daha da üst seviyeye taşımak için kamu otoritelerinin liderliğinde sektör temsilcileriyle beraber standartlar belirlenmeli.
- Devlet teşviklerinden yararlanarak bugüne kadar hiçbir üretim yapmamış olan firmaların, yeni teşvik başvuruları bu durum dikkate alınarak değerlendirilmeli.
- Bilişim alanında etkinlikler düzenleyen yerli ve milli firmalar desteklenmeli. Kamunun lojistik imkanlarını maliyetine kullanım hakkı verilmeli.

BİLİŞİM GRUBU olarak Türkiye ile anılacak ve dünyayı kökten değiştirecek bir yaklaşımın fitilini 14 Mart 2018’de İstanbul’da ateşledik! Almanya ile anılan Endüstri 4.0, Japonya ile anılan Toplum 5.0’ın da ötesinde Türkiye ile anılmasını hedeflediğimiz Gelecek 5.0 yaklaşımını kamuoyunun bilgisine sunduk. Gelecek 5.0; yüksek teknoloji, mutlu insan ve dünya barışı temelli bir yaklaşım.

Gelecek 5.0 ile Endüstri 4.0 ve Toplum 5.0’ın ötesinde teknolojik, ekonomik, siyasal alanda gelişimi, terörden arınmış, refah ve huzur içerisinde yaşayan bir dünyayı hedefliyoruz. Gelecek 5.0’ın “5.0”ı, aynı zamanda 2050 yılının “50”sini ifade etmekte.

Gelecek 5.0, Türkiye'nin 2023, 2053 ve 2071 vizyonunu teknoloji ile taçlandırarak bir yaklaşım. Belirtilen yıllar, Türk tarihi için çok büyük öneme sahip. 2023 yılı Cumhuriyet'in 100'üncü yıldönümü, 2053 yılı İstanbul'un Fethi'nin 600'üncü yıldönümü, 2071 yılı Malazgirt Zaferi'nin 1000'inci yıldönümü olarak coşkuyla kutlanacak.

Atalarımız tarih boyunca yönettikleri coğrafyalarda sömürgeci olmadı, her zaman adaletli bir yönetim şekli uyguladı. Dünya barışı için güçlü bir Türkiye'ye ihtiyaç var. Gelecek 5.0 vizyonu ile Türkiye; siyasi, ekonomik, savunma teknolojileri ve yüksek teknoloji alanlarında lider ülkeler arasında olacak.

Gelecek 5.0 ile hayatımızda köklü değişimler olacak:

- Caydırıcı savunma sistemleri ve silah sistemleriyle savaşların önüne geçilecek.
- İleri savunma teknolojileriyle terörün ve terör örgütlerinin insanlığa zarar vermesinin önüne geçilecek.
- Dijital dönüşüm her alanda olduğu gibi e-devlet uygulamalarında da etkisini gösterecek. Devlele ilgili işlemlerin tümü kamu kurumlarına gitmeden E-Devlet üzerinden yapılacaktır.
- Islak imza yasaklanacak. Islak imza yerine Elektronik İmza ve Mobil İmza kullanılacak. Bu işlemler için uygun cihazı olmayan vatandaşlara devlet tarafından uygun cihaz ücretsiz olarak verilecek.
- Vatandaşlık Kartı; nüfus cüzdanı, ehliyet, kredi kartı, bankamatik kartı gibi tüm işlemler için kullanılacak.
- İnsanlar doğal dengesi bozulmamış bir Dünya'da mutlu olabilir. Bu dengeyi koruyan ve olası sorunları çözen teknolojiler olacak.
- Yapay zekâ ve insansız robotlar hayatımızda çok önemli bir yere sahip olacak.
- Yapay zekâ günümüzün çaresiz hastalıklarına erken tanı ve etkili tedavi, imkânsız problemlerine çözümler sağlayacak.
- İnsansız robotlar evde bizlere hizmet ederken, işte en ağır işleri yapacak.

- Yapay zekâ ile terör olayları ve doğal afetler önceden tahmin edilerek, bunlara robotlar ve insansız hava araçları ile müdahale edilecek.
- Nesnelerin İnterneti ile hayatımızdaki tüm cihazlar birbiriyle iletişim halinde olacak ve hayatımızı kolaylaştıracak.
- Olası sağlık problemlerinde taşıdığımız aksesuarlar 112'yi bilgilendirecek ve ambulansın sevk edilmesini sağlayacak.
- Robotların üretime daha yoğun olarak gireceği gelecekte insanlara farklı iş olanaklarının sağlanması teknoloji ile mümkün olacak.
- Ulaşım otonom araçlarla ve yenilenebilir enerji ile %100 güvenli olarak yapılacaktır.
- Yeni ve yenilenebilir enerji kaynakları temel enerji ihtiyaçlarımızı karşılayacak.
- Blok zinciri mimarisi hayatımızın her alanına girecek ve günümüzde aracı durumunda olan birçok kurum etkisini ve önemini yitirecek.
- İş bulana kadar herkesin en azından temel ihtiyaçlarını rahatlıkla temin edeceği vatandaşlık maaşı verilmesi mümkün olacaktır.
- Siber güvenlik hayatımızın en önemli kavramlarından biri haline gelecek.

BİLİŞİM GRUBU olarak temel prensiplerini kamuoyunun bilgisine sunduğumuz Gelecek 5.0'la ilgili elimizden gelenin en iyisini yapmaya çalışarak Türkiye'nin vizyonu olması için devlet büyüklerimizle paylaşmaya ve kulis çalışmaları yapmaya devam edeceğiz.

ŞENOL VATANSEVER
BİLİŞİMCİLER DERNEĞİ VE BİLİŞİM GRUBU BAŞKANI

Yerli ve Milli Teknolojiler konusunda görüşleriniz nelerdir? Sizce Türkiye Yerli ve Milli Teknolojilerde hangi aşamada, kullanımının artırılmasının sağlayacağı faydalar nelerdir? Şirketiniz hangi aşamada, planlarınız nelerdir?

Türkiye’de her alanda üretimin ve üreticinin desteklenmesi gerektiğini yıllardır söylerim. Çünkü Ulu Önderimiz Mustafa Kemal Atatürk’ün “muasır medeniyet seviyesine ulaşma” hedefinde ve okullarda bize öğretilen “Türkiye kendi kendine yetebilen 7 ülkeden biri” ifadesinde üretimin çok önemli bir yerinin olduğunu düşünürüm. Yerli ve milli üretim yapma konusunun önemini Sayın Cumhurbaşkanımız da Türkiye’nin otomobili için taşın altına elini koyan babayiğitleri ilan ettiği törende de detaylıca açıkladı. Kendisinin altını çizdiği hususlardan da yararlanarak konuyu yerli ve milli teknolojilerin desteklenmesine getireceğim.

Öncelikle Türkiye’nin otomobilinin ülkemize, milletimize ve sektöre tekrar hayırlı olmasını dilerim. Cumhurbaşkanımız, Muhammed Ali’nin “Hayal gücü olmayan insanın kanatları yoktur” sözünü kendisinin “İddianız yoksa kanatlarınız olsa da uçamazsınız” ifadesiyle bağlayarak iddiamızı ortaya koydu. Markası, tasarımı, mühendisliği, teknolojisi, üretimi ve pazarlaması Türk olan otomobile sahip olma hayalimizi gerçekleştirecek herkese şimdiden çok teşekkür ederim.

Cumhurbaşkanımız, yerli ve milli otomobil üretiminin Türkiye’nin 2023 hedefleri arasında özel bir öneme sahip olduğunu ifade ederken ortaya çıkabilecek sorunların çözümünde ve engellerin aşılmasında bizzat yer alacağını belirtti. Hatta bedelini ödemek şartıyla ilk otomobilin taliplisi benim dedi. Çevremizden başlayarak Dünyaya pazarlanması konusunda devlet desteğinin önemini ve Türkiye’nin Dünyanın en büyük 10 ekonomisinden biri haline gelmesinin bu tarz atılımlarla mümkün olacağını ifade etti.

Cumhurbaşkanımızın ortaya koyduğu vizyon bugüne kadar kamuda ne düzeyde karşılığını buldu? Kendisi çok önemli bir öz eleştiri daha yaptı. Ekonominin ve teknolojinin gittiği yön belliyken, kendimizi buna göre ayarlamamız gerekirken; uygulamada girişimcilerimizin ayağına pranga vurarak, önlerine set çekerek, işlerini zorlaştırarak, kendi iç meselelerimizle uğraşmaktan dünyanın nereye gittiğini göremeyerek fırsatları iyi değerlendiremedik dedi.

Benim de kendim, ailem ve Türk milleti için Türkiye’de iyi bir gelecek oluşturmaktan başka bir hedefim yok. Türkiye sevdası ile yatıyor, Türkiye sevdası ile kalkıyoruz, gidecek başka bir vatanımız yok. Yabancı şirketleri ziyaret ettiğimde; bizim standartlarımız global olarak belirleniyor, veri merkezimiz Amerika’da, yazılımımız

Almanya’dan diyebiliyor. Peki Türk şirketlerinde ve kamuda durum ne? Yabancı şirketlerin kendi ürünlerini desteklemesi yaklaşımı maalesef ne Türk şirketlerinde ne de kamu kurumlarında arzu edilen seviyede değil. Geçmişte “vize başvurularını askıya alıyoruz” diyen yaklaşım, bugün silah konusunda olduğu gibi yarın “size ürün-hizmet vermiyoruz” diyebilir mi? Ülkemizde yatırım yapan, istihdam sağlayan tüm şirketlerin başımızın üstünde yeri var. Ancak yabancıların kendi ürünleri için gösterdiği hassasiyeti biz kendi içimizden çıkmış yerli ve milli ürünler için yeterince gösterebiliyor muyuz? Cevabını vereyim: “Hayır!” Cumhurbaşkanımızın yerli ve milli ilk otomobili satın alma vizyonunun artık kamu kurumlarında da yerli ve milli teknolojileri satın alma şeklinde tecelli etmesini bekliyoruz.

ŞENOL VATANSEVER

Bilişim Grubu ve Bilişimciler Başkanı

Siber Güvenlik konusunda görüşleriniz nelerdir? Şirketiniz hangi aşamada, planlarınız nelerdir?

Siber güvenlik teknolojileri, ağları, bilgisayarları, programları ve verileri siber saldırılardan koruyan teknolojiler olarak tanımlanıyor. Dijital dönüşümün başarılı bir biçimde gerçekleşmesi ve bunun sürdürülebilirliğinin sağlanması için siber güvenlik altyapısı hayati bir önem arz ediyor. Herhangi bir ürüne ya da üretim altyapısına, amacına ulaşan bir siber saldırı gerçekleştiğinde hataya sebep olan güvenlik açığının kaynağını bulmak günler, haftalar veya aylar sürebiliyor. Bunu engellemek için tüm süreçlerde uçtan uca güvenlik süreçlerinin tamamlanması ve devreye alınması gerekiyor.

Bilgi Güvenliği Yönetim Sistemi'nin (BGYS) önemli parçalarından biri iz kaydı (log) yönetimi. ISO 27001, Bilgi Güvenliği (BG) Yönetim Standardında log yönetimin önemi vurgulanıyor. FISMA, HIBAA, SOX, COBIT, ISO 27001 gibi uluslararası standartlar log yönetimini zorunlu kılıyor. Ayrıca ülkeden ülkeye değişen kanuni zorunluluklar da log yönetimini şart koşuyor.

Bilgi teknolojileri altyapısını oluşturan kayıtları toplayan, inkâr edilemez bir şekilde saklayan, analiz yapan log yönetim sistemi kurumlarda mutlaka olmalı. Ama log yönetim sistemleriyle log'ları toplamak tek başına yeterli değil. Toplanan bu log'ların birbirleriyle ilişkilendirilmesi ve otomatik olarak analizlerinin yapılması tehditlerin ve zafiyetlerin tespiti, tanımlanan koşulların oluşması durumunda haber vermesi için gerekli.

Ortalama büyüklükteki bir ağda her ay milyarlarca log oluşur. Bu log'lar arasında oluşabilecek kombinasyonları düşünürsek birikmiş log'ların üzerinden arama ve tarama, raporlama ve arşivleme ile herhangi bir tehdidin yakalanması mümkün değil. Çözüm için gerçek anlamda korelasyon özelliğine sahip Güvenlik Bilgi ve Olay Yönetimi (SIEM) ürününün gücüne başvurmak gerekir. Vatansever Bilişim SIEM çözümümüz, birçok noktadan ve yüzlerce cihazdan aldığı

log'lar ile network tehditlerini gerçek zamanlı olarak izler, yakalar, analiz eder ve hızlı bir şekilde aksiyon alınmasını sağlar. Adli soruşturmaların hızlıca ve kolayca yapılmasına yardımcı olur. Log'lar ve olaylar raporlanarak kolayca anlaşılabilen biçimde grafiksel kullanıcı ara yüzünde (GUI) gösterilir. Birçok farklı ağ cihazından aldığı farklı formatlardaki log'ları ilişkilendirir ve hatalı alarmların (false positive) sayısını azaltarak sistem yöneticileri için çok büyük avantaj sağlar.

Kişisel Verilerin Korunması Kanunu ile ilgili görüşleriniz nelerdir? Dünyadaki ve Türkiye'deki mevzuat ve uygulamalar konusunda görüşleriniz nelerdir? Şirketiniz hangi aşamada, planlarınız nelerdir?

Kişisel Verileri Koruma Kurumu web sitesinde sene başından bu yana yoğun biçimde kamuoyu duyurusu olarak veri ihlali bildirimleri görüyoruz. Bankacılık sektörünün güvenliğe ciddi önem vermesinden hareketle, özel bir bankanın veri ihlali bildiriminde bulunması ve bir kamu bankasının uyarılması acaba kişisel verilerimiz yeterince güvende değil mi konusunu tekrar gündemin en üst sıralarına taşıdı. Üstüne üstlük özel bankanın ihlal açıklamasına göre verileri çalınanların büyük çoğunluğu ilgili bankanın müşterisi bile değil, yani sizin de kişisel verileriniz çalınmış olabilir.

Kişisel Verilerin Korunması Kanunu (KVKK) kapsamına kişisel verisi işlenen gerçek kişiler, yani vatandaşlar olarak her birimiz giriyoruz. Kanun gerçek kişilerin verilerinin korunmasını isterken, tüzel kişilere ait verileri kapsam dışında tutuyor. Tüzel kişiye ait verilerin gerçek kişiyi belirlemesi ya da belirlenebilir kılması durumu da kanun kapsamına giriyor ve bu verilerin de korunması gerekiyor.

KVKK veriyi işleme amaçlarını ve vasıtalarını belirleyen, veri kayıt sisteminin kurulmasından ve yönetilmesinden sorumlu olan gerçek veya tüzel kişileri veri sorumlusu olarak kabul ediyor. Kanun verinin elde edilmesi noktasından başlayarak açık rızanın varlığını arıyor. Söz konusu rıza alınırken vatandaşların aydınlatılmış olması gerekiyor. Irk, etnik köken, cinsiyet, siyasi görüş, felsefi inanç gibi açıklanması durumunda ilgili kişinin ayrımcılığa veya zarara uğraması muhtemel verileri özellikli kişisel veri sayıyor ve bunların işlenmesini gerektiren her işlemde ayrıca rıza talep ediyor. Bu arada her türlü işlemin yapılması vb.

şeklindeki genel geçer nitelikli rızalar da geçersiz kabul ediliyor.

Verisi işlenen tüm vatandaşlar şirketlerin ya da kurumların veri sorumlularına başvurarak; kişisel verilerinin işlenip işlenmediğini öğrenme, kişisel verileri işlenmişse buna ilişkin bilgi talep etme, kişisel verilerin işlenme amacını ve bunların amacına uygun kullanılıp kullanılmadığını öğrenme, yurt içinde veya yurt dışında kişisel verilerin aktarıldığı üçüncü kişileri bilme, kişisel verilerin eksik veya yanlış işlenmiş olması hâlinde bunların düzeltilmesini isteme, kişisel verilerin silinmesini veya yok edilmesini isteme, yapılan işlemlerin kişisel verilerin aktarıldığı üçüncü kişilere bildirilmesini isteme haklarına sahip. Ek olarak işlenen verilerin otomatik sistemler vasıtasıyla analiz edilmesiyle kişinin kendisi aleyhine bir sonucun ortaya çıkmasına itiraz etme, kişisel verilerin kanuna aykırı olarak işlenmesi sebebiyle zarara uğraması hâlinde zararın giderilmesini talep etme gibi çok geniş haklara sahip. Vatandaşlar kişisel verileri konusunda sahip olduğu hakların farkında olmalı ve harekete geçerek şirketlerin ya da kurumların verileri rızaları olmadan saklamalarına ya da kullanmalarına izin vermemeli.

Vatandaşların haklarını aramak için öncelikle ilgili şirketin ya da kurumun veri sorumlusuna yazılı olarak başvuru yapması gerekiyor. Veri sorumlusu başvuruda yer alan talepleri, talebin niteliğine göre en geç otuz gün içinde ücretsiz olarak sonuçlandırmak zorunda. Yazılı olarak cevap verilecekse, on sayfaya kadar başvuru ücreti alınamıyor. Veri sorumlusu talebi kabul edebiliyor veya gerekçesini açıklayarak reddedebiliyor. Başvuruda yer alan talebin kabul edilmesi hâlinde, veri sorumlusunca gereği yapılmak durumunda. Vatandaşlar, veri sorumlusunun cevabını öğrendiği tarihten itibaren otuz gün içinde Kurula şikâyet edebiliyor. Aynı zamanda veri sorumlusuna karşı doğrudan yargı yoluna giderek tazminat talebinde bulunabiliyor.

KVKK sebebiyle para ve hapis cezalarıyla yüzleşmek durumunda kalan şirketlerin ya da kurumların son pişmanlığı fayda etmiyor. Kurulun verinin işlenmesinin veya verinin yurt

dışına aktarılmasının durdurulmasına kadar çok geniş yetkileri var. Şirketlerin ya da kurumların sürecin mağduru olmaması için vatandaşlardan gelen talepleri hızlı ve doğru biçimde cevaplaması gerekiyor. Vatandaşlar Bilişim olarak dağıtıcısı olduğumuz yerli ve milli çözümümüzle buna uygun teknoloji altyapısı sağlıyoruz. T.C. kimlik numarası, cep telefonu numarası, kredi kartı bilgileri, banka hesap bilgileri gibi bilgileri işletim sisteminde bağımsız olarak dosyaların içerisinde, taranmış dokümanlarda, yazılımlarda, veri tabanlarında ve bunları kullanan uygulamalarda; arayıp bulabiliyoruz, raporlayabiliyoruz, taşıyabiliyoruz, sisteminden bağımsız olarak dosyaların içerisinde, taranmış dokümanlarda, yazılımlarda, veri tabanlarında ve bunları kullanan uygulamalarda; arayıp bulabiliyoruz, raporlayabiliyoruz, taşıyabiliyoruz, anonimleştiriyoruz, silebiliyoruz. Tabi yapılan işlemlerin mahkemede delil olarak kabul

edilebilmesi için ilgili log'ları elektronik imza ve zaman damgası ile kaydediyoruz. Çözümlerimizi kullananlar risklerini azaltabiliyor. Ayrıca henüz KVKK'ya uyum çalışmasına başlamamış şirketlere stratejik iş ortaklarımızla beraber hukuk danışmanlığı dahil uçtan uca anahtar teslimi çözüm oluşturabiliyoruz.

KVKK çözümleriyle ilgili şirketlerden gelen yoğun lisans kiralama taleplerini karşılamak için model oluşturduk. Artık şirketlerin ilk yatırım maliyetlerini dert etmelerine gerek yok, şirketler 36 aylık lisans kiralama modeli ile sistemlerini KVKK'ya uyumlu hale getirebiliyorlar. Türkiye'de ki tüm şirketlerin bu imkândan yararlanmasını isteriz. Türkiye'nin her yerine çözüm götürülebilmek için İstanbul dahil tüm illerde lokal iş ortaklarıyla beraber çalışıyoruz. Hukuk bürolarını ve bilişim şirketlerini iş ortaklığı başvurusu yapmaya davet ediyoruz:

www.vatanseverbilisim.com/is-ortakligi-basvuru-formu/

CIO'lar İş Süreçlerinde Dijital Dönüşüm ile Şirketlerini Geleceğe Taşıyor

Vatansever Bilişim, yenileşimci ve vizyoner yaklaşımla kamu ve özel sektörde iş yapan kurumlara önemli fırsatların kapısını aralıyor. Satıştan insan kaynaklarına, üretimden finansa, iş süreçlerinde kapsamlı dönüşümler yaparak şirketlerin verimlilik ve tasarruf hedeflerine ulaşmalarını sağlıyor.

Dijital dönüşüm kavramının önemli bir bölümü, kurumların ve şirketlerin iş süreçlerinin ve bu süreçlere ilişkin tüm verilerin dijital ortama taşınması ile ilgilidir. İş Süreçleri Yönetimi (BPM) tam olarak bunu gerçekleştirir. BPM, bir kuruluşun işini yaparken gerçekleştirdiği tüm eylemlerin modellenmesi, otomatize edilmesi, yürütülmesi, optimize edilmesi, kontrolü ve raporlanmasını içeren bir disiplindir ve kuruluşun hedeflerini gerçekleştirmesine,

işini daha iyi yapmasına, daha verimli olmasına, kuruluş içi ve dışındaki tüm paydaşlarla daha uyumlu çalışabilmesine olanak sağlar.

Konuyla ilgili olarak Dijital Biz'e konuşan Vatansever Bilişim Direktörü Sema Vatansever, "Global pazarda hızla yayılan e-dönüşüm, ülkemizde de hızlı bir ivme ile yükseliyor. Yenileşimci ve vizyoner yaklaşımla kamu ve özel sektörde iş yapan kurumlara önemli fırsatların kapısını aralıyoruz. Satıştan insan kaynaklarına, üretimden finansa, iş süreçlerinde kapsamlı dönüşümler yaparak şirketlerin verimlilik ve tasarruf hedeflerine ulaşmalarını sağlıyoruz. Böylelikle insanların e-dönüşüme bakış açısını değiştiriyoruz. Türkiye'de proje yapma deneyimlerine uygun olarak, ihtiyaç duyulan esneklik çerçevesinde kolay uygulanabilir çözümler sağlayarak müşteri memnuniyetini en üst seviyeye taşıyoruz," dedi.

BPM çözümleri kurumların ve şirketlerin ihtiyaçlarına göre kendi ortamlarında veya bulut tabanlı olabilir. Kuruluşların

dijitalleşme çabalarına paralel olarak iş süreçlerinin bir bölümü ya da tamamı dijital platforma taşınmış olabilir. Burada BPM konusunda yanlış anlaşılması gereken bir noktaya dikkat çekmek istiyoruz: BPM sadece bir yazılım değildir, bir disiplindir. Nasıl her işin kendine özgü gereklilikleri ve farklılıkları varsa, her kuruluşun iş süreçleri yönetimi uyarlaması da kendine özgüdür.

"Dijital Türkiye" hedefinde Vatansever Bilişim'in önemli katma değerler yaratacağını vurgulayan Vatansever, "Bilgi ve iletişim teknolojileri pazarında Satış ve Sistem Entegratörü olarak hizmet veriyoruz. Yirmi yılı aşkın satış, pazarlama, kanal yönetimi deneyimimizi özgün yaklaşımımızla birleştirerek Türkiye ve yakın coğrafyada ilk tercih edilen bilişim şirketi olma hedefiyle faaliyetlerimize devam ediyoruz. BPM alanında da her kurum ve şirket özelinde ihtiyaçlarını analiz ederek, dijital dönüşümü gerçekleştirecekleri platformu ve çözümleri uçtan uca anahtar teslimi olarak sunuyoruz," şeklinde açıklamalarda bulundu.

ÇARŞAMBA SEMİNERLERİ

Sağlıklı Rekabet Ortamı için Kişisel Veri Güvenliği Şart

Rekabet Kurumu Başkanı Prof. Dr. Ömer Torlak, “Büyük veri analizi ve uygulama için kapasite geliştirilmeli. Son kullanıcıları güçlendirmeyi, hak arama noktasında farkındalığın artmasını önemsiyoruz. Gençlerin farkındalık sahibi olması, şirketlerin kendine çeki düzen vermesini ve bize gelecek dosya sayısının azalmasını da sağlayacaktır” dedi. KVKK Başkanı Prof. Dr. Faruk Bilir de sağlıklı bir rekabet ortamının en önemli şartlarından birinin kişisel veri güvenliği olduğunu altını çizdi.

Ömer Torlak, rekabet hukuku ve kişisel verilerin korunması arasında sıkı bir ilişki olduğunu belirterek, Kişisel Verileri Koruma Kurumu (KVKK) ile iş birliklerinin artarak devam edeceğini bildirdi.

Torlak, KVKK tarafından düzenlenen “Çarşamba Seminerleri” kapsamında “Dijital Ekonomi, Büyük Veri ve Rekabet” konulu konferans verdi.

Ömer Torlak, rekabet otoritelerinin tüketicinin korunması noktasında makro ölçekte tedbirler aldığına dikkati çekti. Rekabet hukuku açısından dijital ekonomilerde öne çıkan konuları rekabeti kısıtlayıcı anlaşmalar, birleşme-devralma dosyaları ve hâkim durumun kötüye kullanılması kapsamında değerlendirdiklerini aktaran Torlak, “Rekabete aykırı olan, pazarda hâkim durumda bulunmak değil, bu durumun kötüye kullanılması. İlgili pazarda rekabetin birleşme, devralma gibi yollarla kısıtlanmaması gerekiyor” değerlendirmesinde bulundu.

Dijital ekonomide veri işlemeye dikkat

Torlak, şunları kaydetti: “Dijital ekonominin öne çıkan şirketlerinden Uber, kendine ait hiçbir taksisi olmadığı halde, dünyanın en büyük taksi şirketi. Bizim verdiğimiz dijital ayak izlerini kullanan Facebook, dünyanın hiçbir içerik üretmeyen en popüler sosyal medyası. Amazon, hiçbir sabit yatırımı

olmayan dünyanın en değerli perakendecisi Airbnb, dünyanın hiçbir gayrimenkulü olmayan en büyük konaklama sağlayıcısı konumunda. İlerleyen süreçte söz konusu dijital ekonomilerin sayısı artacaktır.”

Büyük veri ve algoritmalar ile yapay zekâ kullanımının kaçınılmaz olduğuna değinen Torlak, piyasa dönüşümünün tüketici taleplerine göre yönlendirilmesi gerektiğini ifade etti. Yapılacak düzenlemelerin verimli, orantılı, tutarlı, esnek olması gerektiğini vurgulayarak, “Büyük veri analizi ve uygulama için kapasite geliştirilmeli. Son kullanıcıları güçlendirmeyi, hak arama noktasında farkındalığın artmasını önemsiyoruz. Gençlerin farkındalık sahibi olması, şirketlerin kendine çeki düzen vermesini ve bize gelecek dosya sayısının azalmasını da sağlayacaktır” dedi.

Sağlıklı rekabette kişisel veri güvenliği şart

Kişisel Verileri Koruma Kurumu Başkanı Prof. Dr. Faruk Bilir ise konferansın, iki kurum arasındaki iş birliğinin ilk etkinliği olduğunu belirterek, ortak çalışmaların artarak devam edeceğini dile getirdi.

Rekabet Kurumunun uzun yıllardır piyasalardaki rekabet ortamının tesisi, korunması ve sürdürülebilir olması amacıyla faaliyetlerine devam eden, tüketici refahını, ülke ekonomisinin verimliliğini gözeterek bir kurum olduğunu ifade eden Bilir, şöyle konuştu:

“Rekabetin olduğu, sağlıklı işleyen piyasaların varlığı ekonomimizin küresel rekabet gücünü arttırdığı gibi, kişisel verilerin korunması alanında mevzuat uyumluluğunun şirketlerimizin uluslararası rekabet gücünü arttıracığına da inanıyorum. Günümüzde şirketler, kişisel verileri işleyerek rakiplerinin önüne geçebileceklerinin farkında. Teknolojik gelişmelerin, kişisel verilerin işlenmesini, aktarılmasını ve depolanmasını kolaylaştırmasıyla firmalar, kişisel verileri elde etmenin ne kadar önemli olduğunu bilincine vardılar. Ekonomilerin içinde bulunduğu dijital dönüşüm sürecinde veriler, ekonomik faaliyetin neredeyse en önemli girdisi haline geldi. Dolayısıyla günümüzde veri temelli ekonominin oluştuğunu ve kişisel verilerin korunmasıyla veri temelli ekonomi arasında bir dengenin olduğunu söyleyebiliriz.”

TİM Başkanı: “Dış Ticaret Fazlası Veren Türkiye Hedefini İnovasyonla Elde Edebiliriz”

Türkiye İhracatçılar Meclisi (TİM) tarafından Türkiye Cumhuriyeti Ticaret Bakanlığı koordinasyonunda 3-4 Mayıs 2019 tarihlerinde İstanbul Kongre Merkezi’nde düzenlenen “Türkiye İnovasyon Haftası” sona erdi. İki gün süren etkinlik boyunca katılımcılar, Shazam Kurucu Ortağı Chris Barton gibi alanında uzman konuşmacıların katıldığı inovasyon odaklı konferansları takip etmenin yanı sıra inovatif sergi ve atölye çalışmalarını da yakından görme fırsatı buldu. “Türkiye İnovasyon Haftası”, bu yıl ilk günü 20 bin 800 olmak üzere yaklaşık 40 bin kişinin katılımıyla bugüne kadarki en yüksek katılımcı sayısına ulaştı. TİM Başkanı İsmail Gülle, “Türkiye İhracatçılar Meclisi olarak düzenlediğimiz bu etkinlik inovasyonun tek adresi olduğunu perçinledi. Her platformda dile getirdiğimiz ‘Dış Ticaret Fazlası Veren Türkiye’ hedefimize, ihracatta rekorların kalıcı bir hale gelmesine, ancak inovasyonu ve teknolojik dönüşümü üretimimize ve ihracatımıza entegre ederek elde edebiliriz” dedi.

İnovasyon ekosisteminin en büyük buluşması olan “Türkiye İnovasyon Haftası”nın son gününde Gençlik ve Spor Bakanı Dr. Mehmet Muharrem Kasapoğlu, Gençlik ve Spor Bakan Yardımcısı Halis Yunus Ersöz ve Ulaştırma ve Altyapı Bakanlığı Bakan Yardımcısı Dr. Ömer Fatih Sayan’ın katılımıyla “Darüşşafaka İnovatif Gençliğe Katkı Ödül Töreni” düzenlendi. Törende konuşan Türkiye İhracatçılar Meclisi (TİM) Başkanı İsmail Gülle, “İnovasyon Haftamıza, Sayın Cumhurbaşkanımızın ve Bakanlarımızın teşrifleriyle, çok değerli konuşmacılar ve paneller ile start verdik. Muhteşem bir gün yaşadık. Salonlarımız, yenilik peşinde koşan arzulu gençlerimizle, firmalarımızla doldu taşı. Türkiye İhracatçılar Meclisi olarak düzenlediğimiz bu etkinlik, inovasyonun tek adresi olduğunu perçinledi. Her platformda dile getirdiğimiz, ‘Dış Ticaret Fazlası Veren Türkiye’ hedefimize, ihracatta rekorların kalıcı bir hale gelmesine, ancak inovasyonu ve teknolojik dönüşümü üretimimize ve ihracatımıza entegre ederek elde edebiliriz. Bugün bu salonu dolduran misafirlerimizin

önemli bir kısmının genç arkadaşlarımızdan, İnovaTİM ailemizden oluştuğunu görmek, son derece memnuniyet ve umut verici. Geleceğe uzanan yolu bugünden inşa etmek istiyorsak, gençlerimizin sürecin merkezinde yer alması hayati bir önem taşıyor. Çünkü geleceğe sizlerin dinamik ve yenilikçi bakış açıları ile ulaşabiliriz. Yeni hikayeleri sizlerin bitmek bitmeyen enerjileriniz ile yazabiliriz” dedi.

Gülle: “Teknoloji ihraç eden bir ülke konumuna gelmeliyiz”

TİM Başkanı Gülle sözlerine şöyle devam etti: “Sayın Cumhurbaşkanımızın her mecrada şöyle der: ‘Teknolojiye hâkim olmadan, bağımsızlığımızı sürdüremeyiz.’ Nitekim Türkiye olarak, veri üretiminden güvenliğine, savunma, sağlık, eğitim, bilişim teknolojilerinden yapay zekaya kadar her alanda, kendi ayaklarımızın üzerinde durmak mecburiyetindeyiz. Teknolojiye hakimiyet konusunda gereken önemi vermeli, teknolojiyi sadece kullanan değil, tasarlayan, üreten ve hatta ihraç eden bir ülke konumuna gelmeliyiz. Bu süreci de ülkeler arasındaki karşılıklı bağımlılığın bilincinde, kazan – kazan prensibi ile kolektif bir şekilde yürütmeliyiz. “

Darüşşafaka İnovatif Gençliğe Katkı Ödülü sahibini buldu

Darüşşafaka İnovatif Gençliğe Katkı Ödül Töreni’nde, yüksek mühendislik ve robotik başarılarıyla uluslararası alanda Türkiye’nin göğsünü kabartan Darüşşafaka Lisesi FRC Robot Kulübü ödül aldı. Türkiye’nin ilk robot kulübü unvanının sahibi olan ve bu yıl kuruluşunun 10’uncu yılını kutlayan Darüşşafaka Robot Kulübü ‘Sultans of Türkiye’ adına ödüllü takım üyeleri Aytek Aksu, Güller Yazgı

Akata, Ahmet Burhan Yücel, Ahmet Utku Yılmaz, Ceren Ulusoy, Aysun Yıldız Yılmaz, Şevval Öztürk Dudunur Özdamar, Mert Aykutlu, Mutlu Demir ve Belsu Seyran aldı.

İnovatif Gençliğe Katkı Özel Ödülleri verildi

İnovaTİM’in uluslararası başarıya sahip dört proje takımı METU Formula Racing, ATAÜNI Formula Racing, İTÜ APİS, İTÜ AUV Takımı öğrencilerine Türkiye İnovasyon Haftası kapsamında İnovatif Gençliğe Katkı Özel ödülleri takdim edildi. Türkiye’nin 72 ilindeki 150 üniversitede inovasyonu odak noktasına alan 2 bin 920 kişilik dev bir aile olarak tanımlanan İnovaTİM’in yenilikçi öğrencileri uluslararası projeler üreterek yarışmalara katılıyor, Ar-Ge projeleri geliştiriyor, Türkiye’nin geleceğini oluşturacak liseli gençlere ülke genelinde gönüllü eğitimler veriyor.

Shazam Kurucu Ortağı İstanbul’da konuştu

“Türkiye İnovasyon Haftası”nın son gününde “Akıllı Şehirlerden Bilinçli Şehirlerle”, “Dijital Dönüşümden Üretim Dönüşümüne: Sanayide Yeni Ufuklar”, “Uzayda Neler Oluyor?”, “İhracatın Yeni Rotası: Fiyat Rekabetinden Bilgi Rekabetine” ve “Finansta İnovasyon: Fintech ve Blokzincir Teknolojileri” başlıklı paneller düzenlenerek inovasyonla ilgili son gelişmeler ele alındı. Panellerde Shazam Kurucu Ortağı Chris Barton, Human Works Kurucu Ortağı Fütürist Rudy de Waele, Nasa CIO Omar Hatamleh, Nasa Eski Roket Mühendisi Kevin J. Debruin ve Astrofizikçi Dr. Umur Yıldız gibi dünyada ve Türkiye’de alanında uzman isimler konuştu.

Türkiye Drone Şampiyonası Sona Erdi

ilk havacılık, uzay ve teknoloji festivali TEKNOFEST'teki Dünya Drone Kupasında yarışacaklar.

Türkiye Hava Sporları Federasyonu onayı, Drone Yarışçıları Spor Kulübü Derneği ve Pilot Event iş birliği ile Anamur Kaymakamlığı, Mersin Büyükşehir Belediyesi, Anamur Belediyesi, Anamur Spor İlçe Müdürlüğü ve Tapu Kadastro Müdürlüğü destekleri ve Türkiye Teknoloji Takımı Vakfı, Baykar ve Türk Hava Yolları Sponsorluğunda Mersin- Anamur Antik Kentte düzenlenen drone yarışları Mersinlilere heyecan dolu bir hafta sonu yaşattı.

Tüm dünyada meraklıları için özel bir etkinlik olan ve ilgiyle takip edilen drone yarışları Türkiye Şampiyonasının ilk etabı sona erdi. Türkiye'nin ilk havacılık, uzay ve teknoloji festivali TEKNOFEST kapsamında düzenlenen Türkiye Drone Şampiyonasının **ilk etabı Mersin Anamur Antik Kentte 11-12 Mayıs 2019** tarihleri arasında gerçekleştirildi. Finalde **birinciliği** Özgürcan Özçelik, **ikinciliği** Berat Aktar, **üçüncülüğü** Cem Kösel kazanırken **dördüncülüğü** ise Batu Erilkun elde etti. Dereceye giren pilotlar **17-22 Eylül tarihleri arasında İstanbul Atatürk Havalimanında düzenlenecek TEKNOFEST 2019'un** ev sahipliğindeki "**Dünya Drone Kupasında**" ülkemizi temsil etmek için birinci etabı başarıyla tamamlamış oldular.

Mersin Anamur Antik Kentin eşsiz güzelliği içinde özel olarak hazırlanan parkurda pilot

lar tasarım ve montajlarını kendilerinin yaptığı araçlarla mücadele etti. Hız ve manevra kabiliyeti yüksek; tamamen kullanıcının kumanda yeteneğine dayalı olarak tasarlanan araçların yer aldığı Türkiye Drone Şampiyonasının birinci etap yarışlarına Türkiye'nin çeşitli illerinden gelen 40 lisanslı pilot katıldı. Yarışlarda dereceye giren pilotlar uluslararası organizasyonlarda Türkiye'yi temsil edecekler.

Şampiyonlar Teknofest 2019'da Düzenlenecek Dünya Drone Kupasında Yarışacak

İlk etabı Mersin Anamur Antik Kentte yapılan Türkiye Drone Şampiyonasının **diğer etapları yine Türkiye'nin tarihi ve doğal güzellikleriyle ünlü şehirlerinde yapılacaktır. Final yarışları ise İstanbul'da gerçekleştirilecektir.** Zorlu etaplarda, kabiliyetlerini sergileyerek Türkiye Şampiyonu olan pilotlar 17-22 Eylül tarihleri arasında düzenlenecek Türkiye'nin

Yapay Zekâ'nın Son Trendleri I-TECH'te Görücüye Çıkıyor

TEKNOLOJİ KONGRE VE FUARI

14-15-16
HAZİRAN
2019

ANKARA ÜNİVERSİTESİ

Dünya devi Microsoft'un sponsorluğunda, Ankara'nın ilk teknoloji fuarı I-TECH Teknoloji Kongre ve Fuarı, 14-15-16 Haziran tarihlerinde gerçekleşecek.

Başkentin ilk teknoloji fuarı I-TECH, 14-15-16 Haziran tarihlerinde Ankara Üniversitesi'nde gerçekleşecek. T.C. Sanayi ve Teknoloji Bakanlığı ile Ankara Ticaret Odası'nın destekleri ve Ankara Üniversitesi Akıllı Sistemler ve Teknolojiler Uygulama ve Araştırma Merkezi (ASTAM) işbirliğiyle gerçekleştirilecek olan I-TECH, milyonların takip ettiği Youtuber Orkun Işıtmak'ı ağırlayacak.

Teknolojinin En'leri Ödülleri'ne ve Ankara'nın En Büyük Cosplay Yarışması'na ev sahipliği yapacak olan I-TECH'te, Sanal ve Artırılmış Gerçeklik, Yapay Zekâ, Robotik, İnternet of Things, Drone, E-Spor, E-Müzik, Evde Eğlence, 3D Yazıcılar, Oyun Ekipmanları, Start-up, Melek Yatırımcılar, Mobil Aplikasyon Sistemleri, Uyku Teknolojisi'nin profesyonelleri deneyimlerini ve ürünlerini katılımcılarla paylaşacak. Uyku Teknolojisi alanında "Uyku Terapi

Seansları" esnasında kullanılan teknolojiler ve cihazlar ile birlikte dünyanın en önde gelen firmalarının "Uyku Terapi" ürünleri I-TECH'te olacak.

Yapay Zekâ'da Dünya Liderleri I-TECH'te

Robotik teknolojilerde, en gelişmiş teknolojilerle çağın ihtiyaçlarına farklı ve özgün çözümler üretmek üzere kurulan şirketler, özellikle gelişme çağlarındaki çocuklar için robotik kitlerle eğitim alanında faaliyet gösteren markalar fuarın dikkat çeken alanları arasında yer alıyor. Robotik Süreç Otomasyonu ve Yapay Zekâ konusunda dünyanın lider yazılım şirketleri "Robotik Süreç Otomasyonu" çözümlerini ve dikkat çekici yetkinliklerini fuarda sergileyecek. Fuarın ana sponsoru olan dünya devi "Microsoft'un yapay zekâ teknolojileri ile birlikte, en sevilen oyunları dünyanın en güçlü konsollarında oynama imkanı veren eğlence konsolu Xbox'ın son trendleri, Ankara'nın en büyük "Cosplay" etkinliğinde fuar katılımcılarını tüm nesillerin yaşadığı oyun deneyimini yaşamaya davet edecek.

Yatırımcılar ve Uzmanlar Bir Arada

Teknoloji sektörünün bir araya geleceği I-TECH ayrıca, uzman araştırmacı ve akademisyenleri, Start-up'ları, küresel ve yerel sektör liderlerini, Kalkınma Ajansları, Teknoparkları, yatırımcıları, teknolojik kanaat önderlerini ve sosyal medya fenomenlerini ağırlayacak.

Katılımcı markaların ürün ve teknolojilerini doğrudan tanıtmaya imkanı bulacağı I-TECH'te yeni iş birlikleri köprüsü kurulurken, geleceğe yön verecek fikir ve ürünlere sponsorluk fırsatları doğacak. Ziyaretçilerin teknolojik inovasyonları birebir deneyimleme imkanı bulacağı I-TECH'te interaktif söyleşiler gerçekleşirken katılımcılar teknolojiye yön veren liderlerin başarı hikayelerini dinleyebilecek. Türkiye'nin küresel bir 'İleri Teknoloji Üssü' olma vizyonu ile düzenlenen I-TECH, renkli teknolojik şovlara ev sahipliği yapacak.

Orkun Işıtmak I-TECH Ankara'da

I-TECH, milyonlarca takipçisi bulunan ROYAL YOUTH gibi Türkiye'nin en büyük E-Sports takımlarını ağırlayacak, profesyonel takımlar eşliğinde oynanan League of Legends turnuvalarında "FRİG KUPASI" sahibini bulacak.

I-TECH'te sosyal medyanın, yapay zekâ'nın, E-music, E-sports, Gaming, Console Gaming ve Robotics'in önemli isimleri ziyaretçilere deneyimlerini aktarırken kablosuz teknolojilerden drone'lara, sanal gerçek

likten 3D yazıcılara, otonom araçlardan sensör teknolojilerine kadar ürünler sunan katılımcılar yer alacak, global trendler keşfedilebilecek.

Dijital Biz Dergisi'nin de "Medya Sponsoru" olduğu HHB Expo tarafından düzenlenen I-TECH Fuarı'nı destekleyen kurumlar arasında Bilişimciler, BİLİŞİM GRUBU, ATO, Ankara Kalkınma Ajansı, BTK, TBV, TÜBİTAK, DEİK, ASO, TÜBİSAD, ETİD, TESİD, Digital Europe, Consumer Technology Association, MMA, WITSA, EITO, ITOCA ve Ankara Üniversitesi yer alıyor.

Av. Arb. Murat KEÇECİLER
Keçeciler & Partners
Kurucu Ortak

Teknolojik Dönüşümden Kaçmak Mümkün mü?

Dünya dijital bir devrimi yaşıyor diyenlerin çoğunlukta olduğu günümüzde teknolojinin üreticisi olmasanız bile teknolojinin sunduğu imkânlardan mahrum kalmak pek de mümkün gözükmemekte. Gerçekten de günümüzde bu gelişim ve dönüşümün etkilemediği bir alan yok gibidir.

Sağlıktan eğitime, tarımdan sanayiye kadar hemen hemen tüm iş kollarında teknolojinin kullanımı artmakta ve süreçlerin büyük kısmında dijital yenilikler etkileri göstermektedir. Bugün artık büyük tarım kuruluşlarında robot toplayıcıların hasat zamanı işlemlerinde kullanılması başlanmış ve her geçen gün yaygınlaşmaları da beklenmektedir.

Çok değil 2020 yıllarda trafikte otonom sürücüsüz araçların yer almaları ve yaygınlık kazanmaları çok muhtemeldir. Eğitim kurumlarında artırılmış gerçeklik kullanımı ile birçok yeni eğitim metodu kullanılmaya başlanmıştır.

VR ve artırılmış gerçeklik Alzheimer ve Demans gibi bilişsel kayıp kaynaklı hastalıkların teşhis ve tedavisinde tıbbi otoriteler için farklı fikirler vermeye başlamıştır. Son günlerde İngiltere ve Japonya’da VR teknolojisi ile bu hastaların geçmişlerinden bir zamanı anımsatma ve canlandırma için çalışmalar yapılmış ve hastalar üzerinde olumlu sonuçlar alındığına ilişkin bulgular

paylaşılmıştır. Mikro robotların hassas damar hastalıklarındaki ameliyatlarda cerrahlara destek olmaları standart bir protokol haline gelmiştir.

Bu değişim, teknolojinin doğru dan ve yaygın olarak kullanılmasının yanı sıra, klasik ticari süreçlerin teknoloji ile desteklenmesi yoluyla da gerçekleşmektedir. Airbnb veya Uber gibi şirketler esasında çok klasik ve standart olan iş süreçlerinin teknoloji ile desteklenmesi ile nasıl yeni bir boyut kazanmasına en güzel örneklerdir.

Her iki örnekte de teknoloji doğrudan bir etken değildir. Airbnb’nin fikir sahipleri çok klasik olan bir gayrimenkul kiralama sürecini, teknolojinin verdiği imkânlardan faydalanarak yeni bir iş yapış süreci ile desteklemiş ve sektörde önemli bir fark yaratmıştır. Airbnb kurucularının ortaya koyduğu fikir çok parlak veya daha önce düşünülmemiş bir fikir olmadığı çok açıktır. Ancak Airbnb’nin başarısı teknolojinin sunduğu imkân ve olanakları doğru iş fikri ile birleştirmesi sayesinde mümkün olmuştur.

Şehir içi ulaşımında taksilere alternatif olarak, kişilerin kendi şahsi araçları ile hizmet vermeleri geçmişi çok eskiye dayanan bir iş modelidir. Uber, bu klasik ulaşım alternatifini, teknolojinin verdiği imkânlar ile yeni bir iş modeline çevirmiştir. Dünyada 63 ülkede, 700’den fazla şehirde günde 15 milyondan fazla

insana hizmet veren bir sistemi, teknolojinin sunduğu imkânlar olmaksızın geliştirmeniz çokta mümkün değildir.

Peki, bu teknolojik değişim ve dönüşümden uzak durmak mümkün mü? Gerçekten de teknolojinin hemen hemen tüm süreçlerde yer alması insanlık açısından kaygı verici bir boyuta ulaşabilir mi? Bu dijital dönüşüm ile biz insanlar gerçekten işsiz mi kalacağız?

Yukarıda sayılan soruların benzerlerinin 18 yy. ortasında da sıklıkla dile getirildiğini söylemeliyim. Buhar gücüne dayalı ilk sanayi devrimi gerçekleştiğinde de birçok ülkede toplumsal kesimler bu tartışmaları yapmışlardır. Hatta İngiltere’de el dokumacılığı yapan Ludditler örgütlenerek 18 yy. başlarında işlerini ellerinden alan makinelere şiddet kullanmak da dahil birçok yöntemle savaş açmışlar ama sonuçta başarısız olmuşlardır.

Sanayi devriminin insanların toplumsal ve ekonomik ilişkilerini değiştirdiği açıktır. Ancak, kişilerin gündelik hayatlarında bu kadar yer tutan ve sahiplenilen teknolojik değişimin geri çevrilmesi mümkün müdür? Geçmiş sanayi devrimlerinin toplumsal çalkantılara ve huzursuzluklara yol açtıkları aşikârdır. Ancak, bu tepki ve karşı çıkışların hiçbirisi de bu değişim ve dönüşümü durduramamıştır.

Bugün de dün de sanayi devrimi insanlığın kat ettiği bilimsel ve bilişsel gelişimin bir sonucu olarak ortaya çıkmıştır. Dün de bugün de bu değişim ve

dönüşüm gündelik ihtiyaçlara ve taleplere karşılık gelmektedir.

Türkiye’nin Ludditleri Sarı Taksiler

Günümüzde turizm ülkeler için önemli bir döviz kaynağı haline gelmiştir. Devletler kendi ülkelerine gelen ziyaretçi sayısını artırmak için ciddi rekabet içindirler. Bugün artık turizm kavramı da gelişmekte ve çeşitlenmektedir. Tematik turların yanı sıra; Booking, Airbnb, vb. uygulamalar ile bireylerin bağımsız ve kişiselleştirilmiş tur ve gezi programlarını tercih etmesi her geçen gün artmaktadır. Halen otel rezervasyonlarının önemli bir kısmı tur şirketleri üzerinden yapılmasına rağmen doğrudan veya dolaylı şekilde yapılan online rezervasyonlar oteller için önemli misafir kapısıdır.

Kişiselleştirilmiş turların artışı ile turistler gittikleri şehirlerde yerel lisan da bilmemelerinin etkisi ile en zorlandıkları konu yerel taksiz hizmetleri olmaktadır. Taksimetrelerin doğru çalışıp çalışmadığından, araç sürücüsünün sizi ekstra ücret almak adına şehirde anlamsız gezdirip gezdirmediğine kadar tonla soru işareti ile o araçlarda seyahat edersiniz. Buna ek olarak sürücünün güvenilir olup olmadığı, yaşanması muhtemel bir adli vakayla karşılaşma endişesi de eklendiğinde taksiz seyahati gezginler ve turistler için kâbus haline gelmektedir. Bu anlamda Uber kişiselleştirilmiş turları tercih edenler başta olmak üzere turistler için büyük bir kolaylık sunmaktadır. Bu imkân nede niyledir ki şirket her geçen

gün kullanıcı sayısını ve elde ettiği gelirini artırmaktadır.

Bu satırları kaleme aldığım esnada ablam ile bayram tatilinde kendi belirlediğimiz bir program ile Ukranya’nın farklı kentlerini gezmekteyim ve Uber’in bu ülkede hizmet veriyor olması benim için büyük bir kolaylık sağlamış durumda. Daha önce yaptığım yurt dışı seyahatlerimde de birçok kez kullandığım bu hizmeti artık Türkiye’de sarı taksiler tarafından yürütülen eylemler sonucunda sınırlandırmış şekilde kullanacak olacağımı öğrendiğimde aklıma dokuma makinelere direnen İngiliz el dokumacıları geldi.

Uber yaptığı yatırımlar ile sürücüsüz araç hizmeti sektöründe de yer almak konusunda önemli bir çalışmanın içindedir. Şirket teknolojik alt yapıyı iş modelini doğrudan teknoloji kullanımlı bir konuma evirmek için yatırımlarına devam etmektedir. Uber bugün mevcut bir ihtiyaca hızlı, basit ve kaliteli bir çözüm sunmaktadır. Ancak yaptığı yatırımlar ile gelecekte de şehir içi ulaşım hizmetlerinde yer alması muhtemeldir. Peki ya sarı taksiler?

Dipnot:

Uber bugün mevcut bir ihtiyaca hızlı, basit ve kaliteli bir çözüm sunmaktadır. Ancak yaptığı yatırımlar ile gelecekte de şehir içi ulaşım hizmetlerinde yer alması muhtemeldir. Peki ya sarı taksiler?

CEO'ların 2019 Yatırım Gündeminde Yapay Zekâ Var

Uluslararası danışmanlık ve denetim şirketi EY'nin (Ernst & Young) Yapay Zekâ Araştırması'na göre; ABD'li CEO ve iş dünyası liderleri bu yıl yapay zekâya yatırım yapacak. Ancak araştırmaya katılanların yaklaşık yarısı Çin'i ABD'de yapay zekânın gelişimi karşısındaki en büyük engel olarak görüyor.

Dünyanın lider danışmanlık ve denetim şirketlerinden EY, (Ernst & Young) ABD'li 500 CEO ve iş dünyası lideri ile yapılan görüşmeler sonucu oluşturulan Yapay Zekâ Araştırması'nın sonuçlarını açıkladı. Araştırma sonuçlarına göre; ABD'li üst düzey yöneticilerin %85'i teknolojiye duyduğu güvenin yükseldiğini ve yapay zekâ konusunda iyimser olduğunu ifade ediyor. Katılımcıların %87'si ise şirketinin 2019 yılında yapay zekâya yatırım yapacağını belirtiyor.

CEO'lar ABD'nin yapay zekâ yarışında Çin'in gerisinde kalacağından endişeli

Araştırma sonuçları, ABD'li CEO'ların yapay zekâ konusunda iyimser bir tutum sergilemelerine rağmen ABD'nin küresel yapay zekâ yarışında Çin'in gerisinde kalacağından endişe duyduklarına işaret ediyor. Yöneticilerin yarısından fazlası (%52) ABD'nin küresel yapay zekâ yarışını önde götürdüğünü belirtirken, %50'si en iyi uzun vadeli yapay zekâ stratejisine ABD'nin sahip olduğunu ifade ediyor. Öte yandan yöneticilerin %47'si ise Çin'i ABD'de yapay zekânın gelişimi karşısındaki en büyük engel olarak gördüğünü dile getiriyor.

Kamu-özel sektör iş birlikleri yapay zekânın büyümeyi teşvik etmesini sağlayacak

EY Orta, Doğu, Güneydoğu Avrupa ve Orta Asya (CESA) Gelişmekte Olan Teknolojiler Danışmanlık Hizmetleri Lideri Alper Karaçar, konu ile ilgili şu değer-

lendirmede bulundu: "CEO'lar ve yönetim kurullarının teknolojinin şirketler üzerindeki gerçek etkisini görmesiyle birlikte yapay zekâya ilginin yükseldiğini gözlemliyoruz. Büyüme ve verimlilik odaklı bu ilgi, şirketlerin yapay zekânın benim senmesinde küresel bir yarışa girmesine neden oldu. Önümüzdeki dönemde yapay zekâ konusunda rekabet avantajına sahip olmayı hedefleyen şirketlerin yapay zekâ odaklı eğitim programları hayata geçirmeleri önem taşıyor. Bununla birlikte kamu ve özel sektör arasında gerçekleştirilecek iş birlikleri de yapay zekânın büyümeyi teşvik etmesini sağlayacaktır."

Yapay zekâ dönüşümünde gelecek 3 yıl kritik

Araştırmaya katılan yöneticilerin %82'si yapay zekânın şirketlerini gelecek üç yıl içerisinde önemli bir ölçüde dönüştüreceğini öngörüyor. Yapay zekânın güvenilirlik, tutarlılık ve süreklilik alanlarında şirketlerin ve çalışanların performansını yükseltmesi bekleniyor.

Çin'de Drone ile Tam Otomatik ve Akıllı Dağıtım Hizmeti Başladı

DHL Express ve EHang'in Çin'de başlattığı stratejik ortaklık, lojistikte büyük bir yeniliği hayata geçiriyor. Tam otomatik yükleme ve indirmeyi içeren drone ile teslimat çözümü, daha az enerji tüketimiyle verimliliği artırıp maliyetleri düşürecek. Önümüzdeki dönemde çözümün kapıya teslimat noktasında daha da geliştirilmesi hedefleniyor.

Dünyanın lider uluslararası hızlı taşımacılığı hizmet sağlayıcısı DHL Express ile önde gelen akıllı otonom hava aracı üreticisi EHang stratejik bir ortaklığa imza attı. Çin'in büyük şehirlerinde kapıya teslimat konusunda yaşanan zorlukların üstesinden tam otomatik ve akıllı drone'larla gelmeyi mümkün kılan ortaklık kapsamında DHL ülkenin drone ile teslimat hizmeti veren ilk uluslararası hızlı hava taşımacılığı şirketi oldu.

Teslimat süresi 40 dakikadan 8 dakikaya indi

İlk etapta bir DHL müşterisi için DHL Liaobu, Dongguan hizmet merkezi ile müşterinin tesisleri arasında özel bir rota oluşturuldu. EHang'in yeni piyasaya sürdüğü Falcon serisi İHA'ların akıllı otomasyon kabiliyeti ve güvenliği sayesinde, şehir trafiği ve yolların karışıklığı gibi sorunların üstesinden gelinmiş oluyor. Tek taraflı teslimat süresini 40 dakikadan 8 dakikaya indiren sistem, teslimat başına maliyeti yüzde 80'lere varan oranda azaltırken, karayolu taşımacılığına göre daha az enerji tüketilmesini ve karbon ayak izinin küçülmesini sağlıyor.

Şehir içinde zamanında teslimat için etkili çözüm

Akıllı drone ile teslimat çözümü DHL'in teslimat kapasitesini geliştirirken, lojistik sektörüne getireceği yeni müşteri deneyimi ile sürdürülebilir büyüme ve ekonomiye katkı için yeni fırsatlar doğuracak. Çin'de son kullanıcıya hizmet veren işletmelerin (B2C) ve

adrese teslim uygulamasının yaygınlaşmasıyla birlikte teslimat hizmetlerinde drone'ların kullanılması, özellikle şehir içinde kapıya teslim uygulamalarında giderek artan zamanında teslimat taleplerini karşılamak açısından önemli bir çözüm olarak dikkat çekiyor.

Sefer başına 5 kilogram taşıma kapasitesi

Dört kolunda sekiz pervanesi bulunan EHang Falcon, akıllı ve güvenli uçuş kontrol modüllerinin yanı sıra yedek sistemleriyle uçuş emniyetini ön plana çıkarıyor. Dikey kalkış ve iniş, hassas GPS ve görsel tanımlama sistemleri, akıllı uçuş rotası planlama, tam otomatik uçuş ve canlı ağ bağlantısı gibi özelliklere sahip. Sefer başına 5 kilograma kadar yük taşıyabilen drone'lar, tam otomatik ve akıllı çözümler olarak sevk edilen ürünün otonom bir şekilde yüklenmesini ve indirilmesini sağlayan akıllı istasyonlar arasında sefer yapıyor. Ekspres gönderilerin ayrılması, taranması ve depolanması gibi otomatik süreçlerle bağlantılı olan istasyonlar, yüz tanıma ve kimlik tarama gibi fonksiyonları da yerine getirecek.

Otonom Teslimat Robotu İnsan Gibi Yürüyor

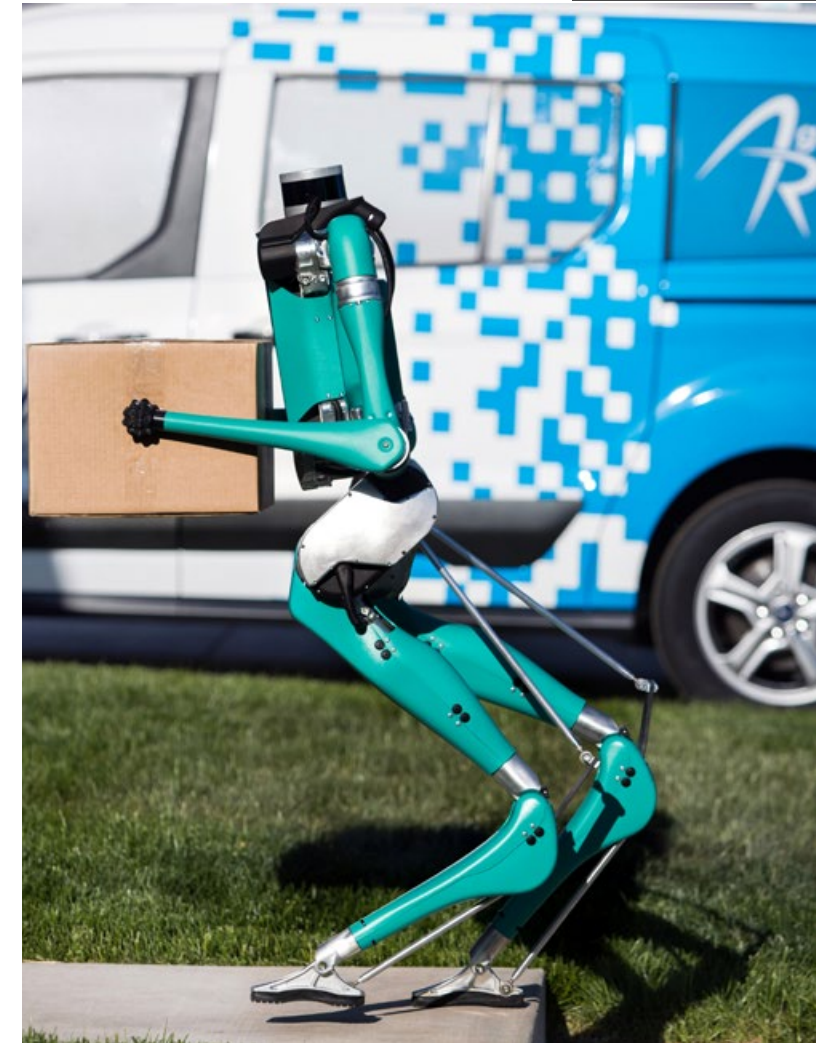
Otonom araçlar dünyasında Agility Robotics ile birlikte Ar-Ge çalışmaları gerçekleştiren Ford, bu dünyayı derinden etkileyecek keşiflere imza atıyor. Digit isimli, sadece insan gibi görünmekle kalmayıp insan gibi de yürüyen robot, otonom teslimat robotları dünyasında çığır açan özelliklere sahip.

Online alışverişin her geçen gün daha da arttığı dünyamızda, otonom teslimat robotları artık ismini çok sık duyduğumuz teknolojik bir ürün haline geldi. Global trendleri sadece yakından izlemekle kalmayıp bu trendlere şekil de veren Ford, Agility Robotics ile yürüttüğü Ar-Ge çalışmalarının sonucu olan Digit isimli akıllı robotu görücüye çıkarttı.

İnsan gibi görünen 2 bacaklı Digit'in özellikle merdiven inip çıkma performansı uzmanları büyüledi. Uzmanlar, bu performans sayesinde Digit'in rakiplerinin bir adım önünde olduğu yönünde hemfikir. Hafif bir malzemedan üretilen sadece 20 kg. ağırlığındaki robot, engebeli arazilerde rahat biçimde yürüyebiliyor ve engelleri dengesi bozulmadan aşabiliyor. Otonom teslimat robotları için hayati olan bu özelliğin yanı sıra, Digit benzersiz bir tasarıma da sahip ve kendi kendine katlanarak oldukça küçük bir hacme ulaşabiliyor.

Otonom robot, teslimat yapılacak olan evin önüne kadar nereye gitmesi gerektiğini ve oraya nasıl gidileceği bilgisi ile donatılmış olan sürücüsüz bir araç tarafından taşınıyor. Son noktaya ulaşıldığında araçtan inen robota ihtiyaç duyacağı tüm bilgi kablolu olarak iletiliyor.

Ford Araştırma, Mühendislik ve Teknoloji'den Sorumlu Başkan Yardımcısı Dr. Ken Washington, Digit'le ilgili olarak "Işık ve mesafe sensörü LİDAR ve stereo kameralarla donatılmış olan Digit, temel senaryolar dahilinde engelleri aşarak araçtan paketi bırakacağı kapı önüne kadar rahatlıkla ulaşacak kapasiteye sahip. Agility ile iş birliğimiz sayesinde, Digit'in sürücüsüz araçlarla en iyi şekilde nasıl çalışacağını ve bu yeni teslimat metodunu geleceğe daha iyi biçimde taşımanın yollarını bulmak için durmaksızın çalışıyoruz," dedi.

Quantum Bilgisayarlar Hacker'ların Eline Geçerse Ne Olur?

Teknoloji alanında bir devrim olarak gösterilen kuantum bilgisayarlar, yaratacakları etkilerle yeni bir çağ başlatıyor. Dünyada 500 milyondan fazla kullanıcıyı koruyan Bitdefender Antivirüs'e göre hızın, gücün ve siber güvenliğin mimarisinde pay sahibi olacak kuantum bilgisayarlar, en iyi şifreleme tekniklerini hızlı bir şekilde aşması nedeniyle hackerler tarafından kullanıldığında ciddi problemlere yol açabilir.

Bu yılın başlarında IBM tarafından piyasaya sürülen 'Q System One' ile ticari uygulanabilirliği ortaya çıkan kuantum hesaplama, siber güvenlikte yeni bir dönem başlatıyor. Dünyada 500 milyondan fazla kullanıcıyı koruyan Bitdefender Antivirüs'e göre, belirli güvenlik alanları üzerinde derin etkileri olacak kuantum bilgisayarlar, siber güvenlikte birçok şeyin değişmesine neden olabilir.

Siber Güvenlikte Yeni Katman Kuantum Şifreleme

Geleneksel eski moda dijital bilgisayarlar, ikili sisteme göre kodlanmış veriler üzerinde çalışırken, yeni nesil bilgisayar olarak ortaya çıkan kuantum bilgisayarlar ise "Qubit" yani kuantum bitleri üzerinde çalışıyor. Birçok olasılık algoritmasını içerisinde barındıran kuantum bilgisayarların gücünün ve hızının geleneksel bilgisayarlara göre çok farklı olduğunu belirten Bitdefender Antivirüs, karmaşık sorunları geleneksel bilgisayarlara göre çok daha hızlı çözebilecek olan kuantum bilgisayarların şirketlere avantaj sağladığını belirtirken, en iyi şifreleme tekniklerini hızlı bir şekilde aşması nedeniyle de hackerlerin kullanması durumunda tehlike yaratabileceği uyarısında bulunuyor.

Bu nedenlerden dolayı geliştirilen kuantum bilgisayarlar, sonlu alan şifrelemesi, eliptik eğri şifrelemesi ve RSA gibi ortak anahtar

şifrelemelerde kullanılan geçerli algoritmaları kolayca kırabilir. Bununla birlikte AES gibi simetrik anahtar algoritmalarının kuantum saldırılarına karşı savunulabilir olması için daha büyük şifrelemelere ihtiyaç duyulacağını da belirten Bitdefender Antivirüs, depolama şifrelemesi ve dijital imzalar gibi ortak anahtar şifrelemesine dayanan unsurlar için yeni bir katman oluşturularak kuantum şifrelemenin uygulanması gerektiğini vurguluyor.

Kuantum Bilgisayarlar İçin Geliştirilen Şifreleme Çözümleri

Sağladığı birçok avantaja karşın şifrelemeler üzerinde yıkıcı özelliği olan kuantum hesaplamalarına karşı önemli çözümler arandığını belirten Bitdefender Antivirüs, ABD Ulusal Bilim ve Teknoloji Enstitüsü'nün (NIST) yayınladığı rapora dayanarak kuantum hesaplamalara karşı direnç gösterebilecek şifreleme yöntemlerini sıralıyor.

1. Kafes Tabanlı Şifreleme: Kafes tabanlı şifre oluşturma algoritmalarının çoğunun nispeten basit, verimli ve son derece paralelleştirilebilir şifrelemeler olduğunu belirten Bitdefender Antivirüs, kuantum hesaplama sonrası şifreleme yöntemlerinde geliştirilebilmeye en uygun şifrelemenin kafes tabanlı şifreleme olduğunu vurguluyor.

2. Kod Tabanlı Şifreleme: 1978 yılında ortaya çıkarılmasından sonra bozulmayan kod tabanlı şifreleme hızlı olsa da ilkel temelli kodların sorun yaratabileceği öngörülmüyor.

3. Çok Değişkenli Polinom Şifreleme: Çok değişkenli polinom sistemlerinin sonlu alanlar üzerinde çözülmesinin zorluğuna dayanan bu şifreleme sistemi, son birkaç on yılda çoğu kez kırılmalara neden olsa da tarihsel olarak dijital imzalara bir yaklaşım olarak başarılı bulunuyor.

4. Karma tabanlı İmzalar: Karma tabanlı imzaların karma işlevleri kullanılarak oluşturulan dijital imzalar olduğunu belirten Bitdefender Antivirüs, kuantum saldırılarına karşı güvenlikleri iyi anlaşılan karma tabanlı imzaların dezavantajlarından birinin, yalnızca sınırlı sayıda imza üretebilmeleri olduğunu ve imza sayısının etkin bir şekilde sınırsız olmasının aynı zamanda imza boyutunu da arttırabileceğini dile getiriyor.

WannaCry'ı Unutmayalım!

İki yıl önce 2017'nin Mayıs ayında 150 ülkedeki 200 bin bilgisayarı etkileyen tarihin en büyük küresel fidye saldırısı meydana geldi. Antivirüs yazılım kuruluşu ESET, çeşitli ülkelerdeki kamu, endüstri ve sağlık sistemlerini etkileyen WannaCry saldırısını hatırlatırken, şimdi nerede olduğumuzu mercek altına aldı. Özellikle sağlık sitemlerindeki dijitalleşmenin son iki yılda hızlandığına dikkat çeken ESET, medikal kayıtların kara borsada kredi kartı numaralarından 10 kat daha değerli olduğunu aktardı.

Tam olarak 12 Mayıs 2017 tarihinde WannaCry fidye yazılımı saldırısı meydana geldi. 'EternalBlue' adı verilen ve güncellenmemiş sistemlerden faydalanan bir güvenlik açığı sonucunda gerçekleştirilen saldırı, verileri şifreleyip fidye talep ederek eşi benzeri görülmemiş tahribata neden oldu. İngiltere'de Ulusal Sağlık Servisi (NHS) durma noktasına geldi, ameliyatlar yapılmadı. İspanya telekom sektörü durakladı, Fransa'da otomotiv şirketleri üretimlerine ara verdi, global lojistik şirketlerinin sistemleri aksadı.

Saldırıdan 2 yıl sonra...

Bugün WannaCry saldırısından 24 ay sonra tüm dünyaya baktığımızda, sağlık sistemlerinin Avrupa, Amerika ve Asya Pasifik bölgesinde hızla dijitalleşmeye devam ettiğini görüyoruz. İngiltere'nin bazı bölgelerinde video arama yoluyla ücretsiz olarak sağlanan genel pratik teşhislerden, ABD'deki yapay zekâ tabanlı onkolojik analiz taramalarına; Avusturya ve Almanya'daki dijital tedavi ve bazı uzuvların üç boyutlu yazıcılarla üretimine ve hatta Estonya'daki medikal kayıtların toplu olarak dijitalleştirilmesine kadar uzanan pek çok örnekte, bu durumun ne denli yaygınlaştığı görülüyor.

Medikal kayıtlar, kredi kartı numaralarından daha değerli

Antivirüs ve internet güvenliği kuruluşu ESET'e göre bu ilerlemeler sağlık hizmetlerine erişimi kolaylaştırarak hastalar için daha olumlu sonuçlar elde edilmesini sağlasa da her dijital sistem gibi aynı zamanda kötü amaçlı saldırı riski altında. Medikal kayıtların kara borsada kredi kartı numaralarından 10 kat

daha değerli olduğu göz önünde bulundurulduğunda, durumun ciddiyeti anlaşılıyor. Kötü amaçlı aktörlerin kişisel çıkarları için medikal kimliklerin peşinde olduklarını biliyoruz. Bu nedenle, hepimizin kendi kişisel dijital ekipmanlarımızı ve faaliyet gösterdikleri sistemleri korumak için gerekli adımları atmamız her zamankinden daha önem taşıyor.

Güvenliğinize sahip çıkın

WannaCry hafızalardan silindikçe, halkın sağlık sistemlerine yönelik risklerin ortadan kalktığına olan inancı güçlenebilir, ancak herkesin kendi dijital kimliğine sahip çıkmasına ihtiyacımız var. ESET, her gün tespit ederek engellediği yüz milyonlarca girişim sonucu bu riskin oldukça gerçek olduğunu tüm detaylarıyla görüyor. Binlerce kişinin hayatını riske atan bu iki yıllık yıldönümü de dijital sağlığımızı korumanın ne kadar önemli olduğunu bir kez daha hatırlatıyor.

ESET'liler saldırıdan etkilenmedi

WannaCry saldırısı meydana geldiğinde, ESET kullanıcıları korunmaktaydı. ESET'in ödüllü siber güvenlik araştırmacıları, her gün korunan 100 milyon üzerindeki uç noktadan toplanmış bilgilerle birlikte; Interpol, FBI ve diğer uluslararası güvenlik güçleriyle yürütülen iş birliklerinden elde edilen verileri analiz ediyorlar.

ESET teknolojisi WannaCry zararlı yazılımını giriş seviyesinde engelleyerek yayılmasını önledi.

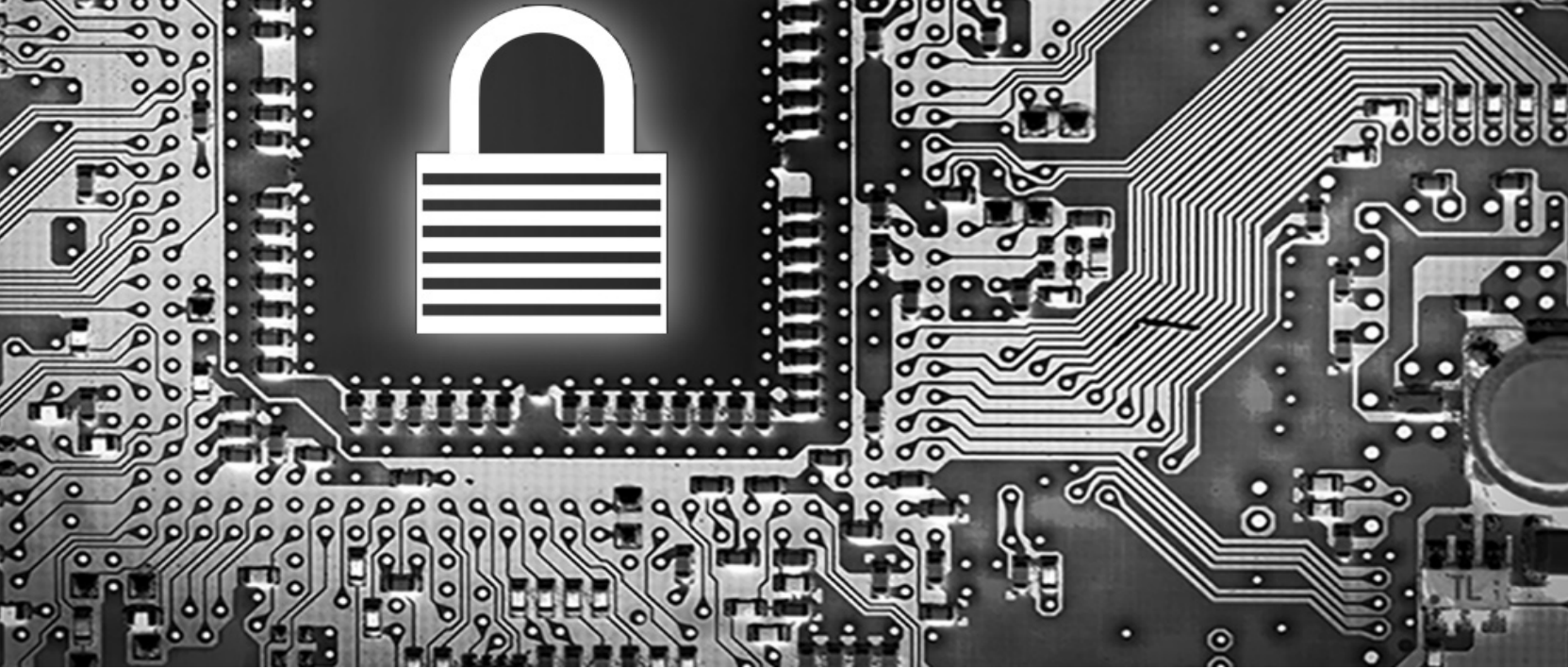
Ne yapmalı?

ESET araştırmacıları WannaCry'ı da hatırlayarak, güvenli dijital hayat için şu önerilerde bulundu:

- En son Windows işletim sistemi güncellemeleri ve yamalarını yükleyin.
- Güncel ve proaktif bir güvenlik yazılımı kullanın.
- Tanımadığınız kişilerden gelen e-postalardaki ekleri hemen açmayın. Ayrıca bildiğiniz ve güvendiğiniz birinden gelen e-mail içerisinde beklemediğiniz ve talep etmemiş olduğunuz bir ek varsa açmamanızı öneriyoruz.
- Parolalarınızı rakamlı, harfli olarak güçlü düzenleyin ve aynı parolayı başka hesaplarda kullanmayın.
- Verilerinizi düzenli olarak yedekleyin. Yedekleme, tehdidin bulaşması durumunda; verilerinizi geri yükleyebilmenizi sağlayacaktır. Yedeklerinizi depoladığınız harici depolama aygıtlarını bilgisayarlara bağlı durumda bırakmayarak yedeklerinizin de bozulma riskini ortadan kaldırın.
- ESET kullanıcısı iseniz, ürünün güncel ESET Live Grid özelliğinin aktif olduğuna emin olun.

Hacker'lerden 30 Milyar Sızma Girişimi

Bilgisayar korsanlarının 2018 yılında otomatik botlar yoluyla 30 milyar kez kimlik bilgisi doldurma girişiminde bulunduğu bildirildi. İçerik dağıtım ağı Akamai'in raporuna dikkat çeken antivirüs yazılım kuruluşu ESET'in duyurduğuna göre dünyadaki tüm oturum açma girişimlerinin yüzde 43'ü kötü amaçlı gerçekleşti.

Otomatize saldırılar ürkütücü biçim almaya başladı. 'Kimlik bilgisi doldurma' (credential stuffing) adı verilen otomatik saldırılarda, kötü amaçlı kişiler, daha önce ele geçirilmiş veya sızdırılmış kimlik bilgilerini kullanıyorlar.

Siber saldırganlar, doğru kombinasyonu buluncaya dek oturum açma girişimlerini sürdürerek, web sitelerine veya kişilerin özel hesaplarına sızmaya çalışıyorlar.

Küresel antivirüs yazılım kuruluşu ESET, içerik dağıtım ağı Akamai'in bu yöndeki raporuna dikkat çekiyor. Rapora göre 2018 yılında bilgisayar korsanları, sızdırılmış oturum açma bilgilerini kullanarak 30 milyar kez kimlik bilgisi doldurma girişiminde bulundu.

Farklı siteler için aynı şifre kullanımı, sorunu büyütüyor

Geniş yelpazedeki kullanıcı adı/parola kombinasyonlarının internette kolayca ulaşılabilir olması ve pek çok insanın aynı oturum açma bilgilerini farklı sitelerde kullanması, bu sorunun kolayca ortadan kaldırılamayacağına işaret ediyor. Hatta tam aksine, söz konusu rapora göre geçen yıl küresel çaptaki tüm oturum açma girişimlerinin yüzde 43'ü kötü amaçlıydı. Endişe verici şekilde, bu girişimler ortalama yüzde 0,1 ile yüzde 2 arasında orana saldırganlara getiri sağladı.

Sadece hesabı ele geçirmiyorlar

Başarılı olduklarında saldırganlar yalnızca hesabın kontrolünü ele almakla kalmıyor, aynı zamanda hesap sahibinin kişisel bilgilerini, kimlik hırsızlığı amacıyla çalarak dolandırıcılık işlemlerinde kullanmanın yanı sıra çevrimiçi hesapları spam saldırıları gibi diğer kötü amaçlı faaliyetler doğrultusunda da suistimal edebiliyorlar.

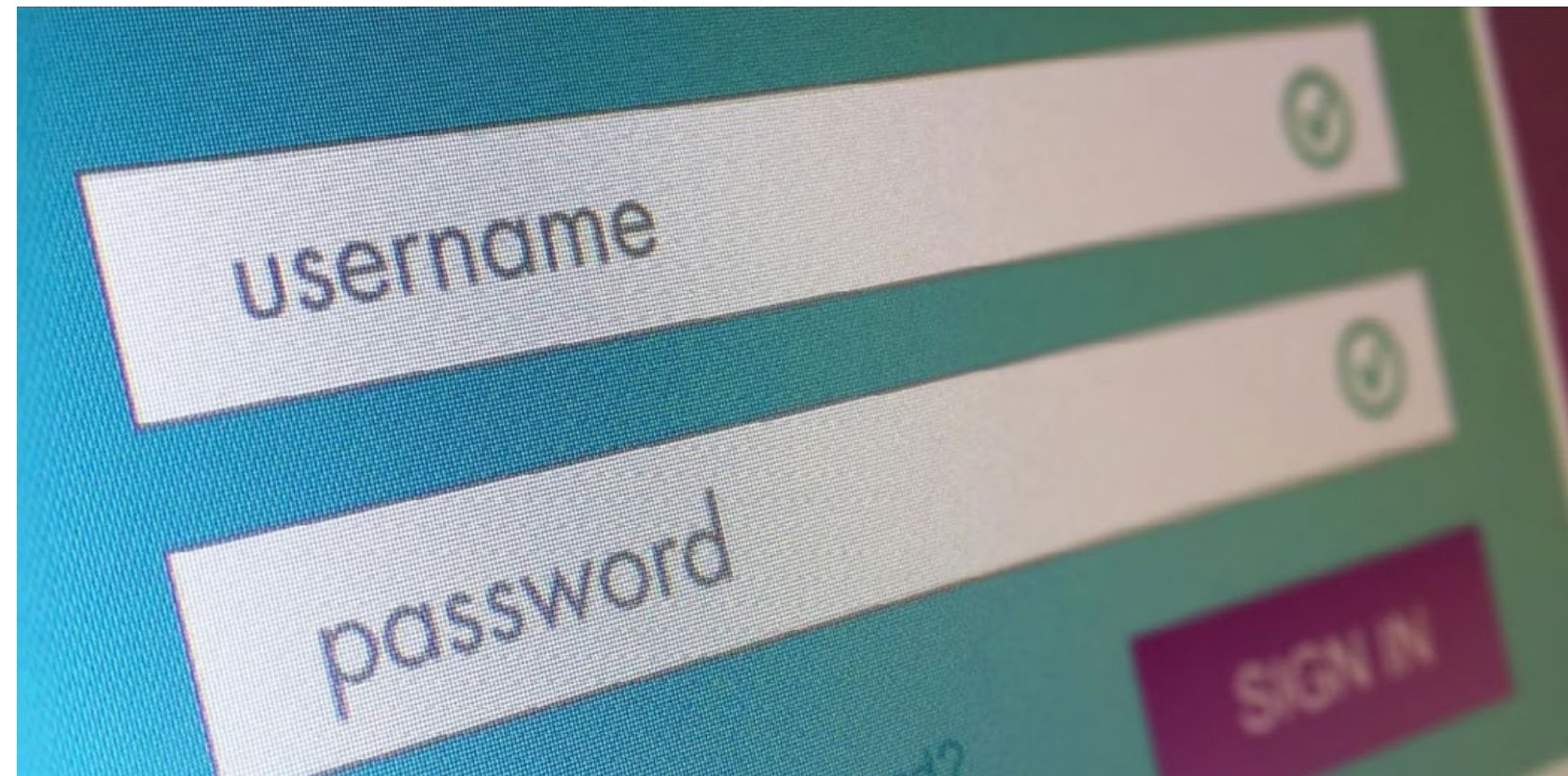
ABD, Rusya ve Kanada saldırıların başlıca meydana geldiği ülkeler arasında yer alıyor. Hindistan'da saldırılara hedef olan başlıca ülkelerden biri.

Medya ve eğlence sektörü hedef oluyor

Sektörel olarak bakıldığında her yıl milyarlarca kimlik bilgisi doldurma saldırısına maruz kalan sektörlerin başında medya ve eğlence sektörü geliyor. Medya, oyun ve eğlence şirketleri, 2018 Mayıs ve Aralık ayları arasında 11.6 milyar saldırıya maruz kalmış. Yalnızca video yayın sektörüne yönelik 200 milyon saldırıya kadar çıkan rekorlar görülüyor.

Ne yapılabilir?

Hesap ele geçirme saldırılarından korunmanın basit yolları arasında karışık ve eşsiz parolalar kullanmak ve iki aşamalı kimlik doğrulamayı etkinleştirilerek her bir online hesabınıza özel parola belirlemek gösterilebilir. Ayrıca güncel ve proaktif bir güvenlik yazılımını tercih etmek, pek çok sıkıntıdan uzak tutar.

İlk Çeyrekte Jeopolitik Saldırıları Arttı

2019'un ilk üç ayında, Kaspersky Lab araştırmacıları Güneydoğu Asya'da yoğunlaşan, jeopolitikten gide-rek artan bir şekilde etkilenen saldırı-ların varlığını tespit etti. Bu saldırılar; kripto para, ticari casus yazılım ve büyük tedarik zinciri saldırıları şek-linde gerçekleşti. Kaspersky Lab'ın son üç aylık tehdit istihbarat özetin-de bu saldırılarla birlikte ortaya çıkan diğer tehditlere de yer verildi.

Üç aylık APT trend özetinde, Kaspersky Lab'ın özel tehdit istihbarat araştırmasından ve diğer kaynaklardan elde edilen ve araştırmacıların herkesin bilmesi gerektiğine inandığı temel gelişmelere yer verildi.

2019'un ilk çeyreğinde, Kaspersky Lab araştırmacıları bir dizi ilginç yeni gelişme de göz-lemlediler. Rapora göre bu çeyrekte, seçilen mağdurların hassas olarak hedeflenmesi için dikkatlice uygulanan tekniklerle birlikte, dağı-tım için geniş ölçekte tedarik zincirini kullanan, gelişmiş kalıcı tehdit (APT) ShadowHammer öne çıktı.

2019'un ilk çeyreğinde gelişmiş kalıcı tehdit (APT) saldırılarının ayrıca şunları içerdiği ortaya çıktı:

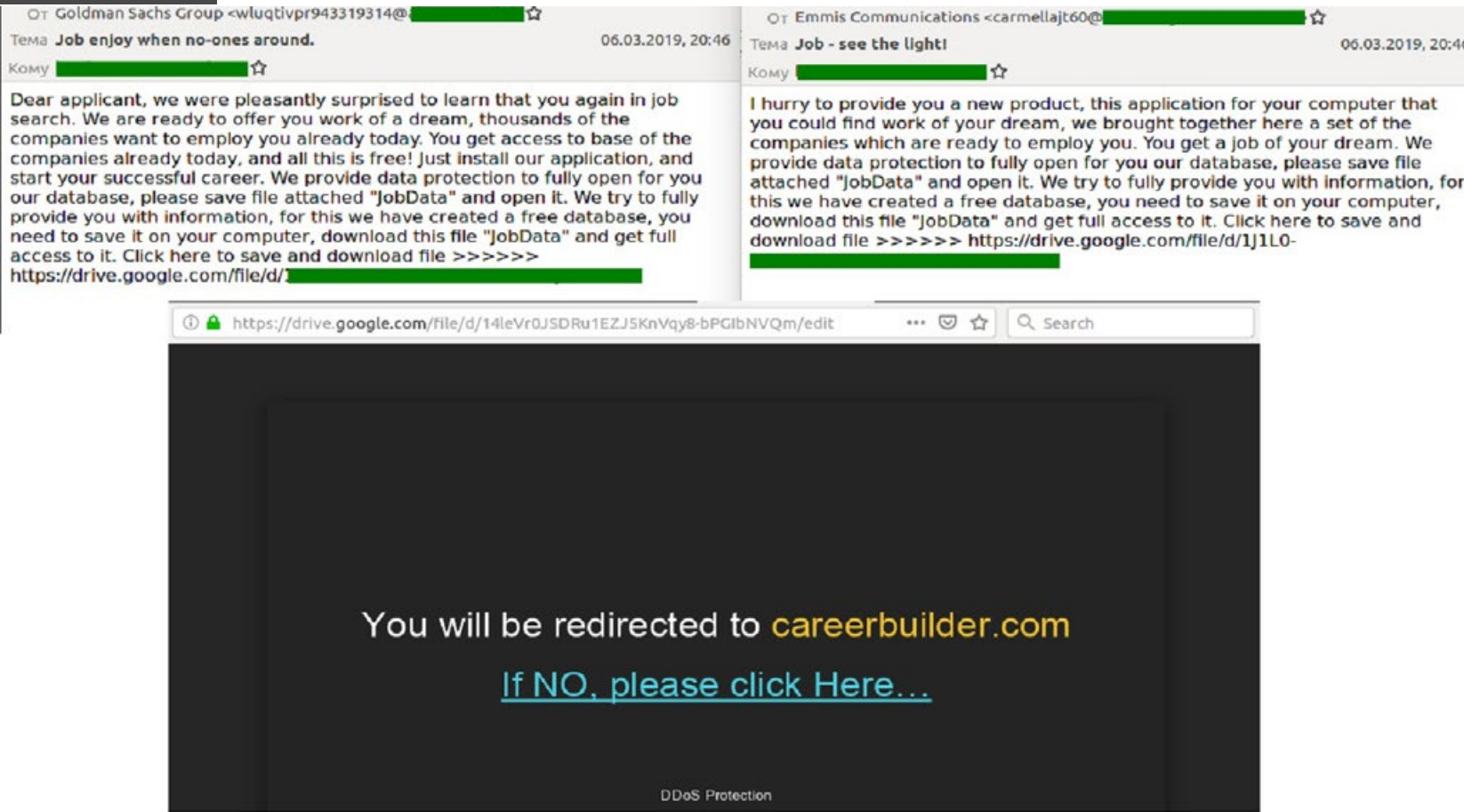
- Politik gelişmeler ile hedeflenmiş kötü niyetli faaliyetler arasında açık bir korelasyon bulun-ması nedeniyle, APT faaliyetlerinin temel itici gücü olarak Jeopolitik öne çıktı.
- Güneydoğu Asya, APT aktivitesi açısından dünyanın en hareketli bölgesi olmaya devam etti; diğer bölgelere göre daha fazla grup, daha fazla trafik ve daha fazla aktivite bu böl-geyi hedefledi.

- Rusça konuşan gruplar, son yıllara göre düşük bir profil sergiledi. Bu yeniden yapılan-madan kaynaklanıyor olabilir, ancak Sofacy ve Turla sürekli faaliyete ve kötücül yazılımların dağıtımına devam etti.

- Çince konuşan aktörler, kampanyaya bağlı olarak düşük ve yüksek karmaşıklığı birleştirerek, yüksek düzeyde aktif olmaya devam ettiler. Örneğin, 2012'den beri aktif olan ve Kaspersky Lab'ın CactusPete ola-rak adlandırdığı grubun yeni ve güncellen-miş araçları tespit edildi. Bunlar indirici ve arka kapı yazılımlarının yeni versiyonlarını ve DarkHotel grubuna ait sıfır gün VBSc-ript'in uyarlanmış ve yeniden paketlenmiş halini de içermektedir.

- Hükümetler ve diğer kuruluşlara karşı "ti-cari" kötü amaçlı yazılım sağlayıcıları aktif görünmektedir. Araştırmacılar, FinSpy'ın bir çeşidinin ve HackingTeam sızıntı araç-larını yayan LuckyMouse'u tespit etti.

Kaspersky Lab Global Araştırma ve Analiz Ekibi Baş Güvenlik Araştırmacısı Vicente Diaz; "Geriye dönüp son çeyrekte neler olduğuna tekrar bakmak her zaman şaşırtıcı bir deneyimdir. 'Çığır açan hiçbir şeyin olmadığı' hissine kapıldığımızda bile, farklı cephelerde ilginç hikayeler ve değişimlerle dolu bir tehdit manzarasını ortaya çıkarıyo-ruz. İlk çeyrekte ortaya çıkardığımız, so-fistike tedarik zinciri saldırıları, kripto para saldırıları ve jeopolitik sürücülere yapılan saldırılar da buna dahil. Henüz görmedi-ğimiz ya da anlamadığımız aktivitelerin var olduğunu biliyoruz. Bugün bir sektör veya bölgenin tehdit istihbarat radarımızda olmaması gelecekte de olmayacağı an-la-mına gelmiyor. Hem bilinen hem de bilin-meyen tehditlere karşı korunma herkes için hayati önem taşıyor." dedi.

Siber Saldırganlar Şimdi de İş Arayanları Hedef Alıyor

Kaspersky Lab uzmanları 2019'un ilk çeyreğinde gelişmiş spam e-postalarda bir artış tespit etti. İş arayanlar, insanların çalışmak istediği büyük şirketlerin İK birimlerinden geliyor gibi görünen sahte tekliflerin kurbanı oluyor. Dolandırıcılar gönderdikleri bu sahte e-postalarla kullanıcıların cihazlarına zararlı yazılım yükleyip paralarını alıyor.

Spam e-postalar genellikle küçümsenen bir tehdit türü olsa da kandırma ve psikolojik yönlendirme gibi sosyal mühendislik yöntemleriyle yayılarak çok sayıda kişiyi etkileyebiliyor. Kaspersky Lab araştırmacıları bu tür

e-postaları takip etmek için sanal 'tuzaklardan' yararlanıyor. Bu tuzaklar zararlı e-postaları tespit edip tehdit gruplarını yakalayabiliyor. Sanal tuzaklar bu son operasyonda, yeni iş arayanlardan faydalanmaya çalışan dolandırıcıları takip etti.

Sanal tuzaklardan elde edilen verilerin analizine 2019 Q1 Spam ve Kimlik Avı raporunda yer verildi. Raporda, bu spam e-postalarla insanlara büyük şirketlerde cazip iş teklifleri yapıldığı belirtiliyor. Bir iş arama sistemine ücretsiz olarak davet edilen insanlardan cihazlarına özel bir uygulama kurması isteniyor. Bu uygulamanın iş arama veri tabına erişim sağlayacağı söyleniyor. Saldırganlar, sürecin güvenilir görünmesi için kurulum ekranları arasına "DDoS Koruması" yazan bir pencere ve

kullanıcıyı dünyanın en büyük işe alım ajanslarından birinin web sitesine yönlendirdiğini belirten sahte bir mesaj da eklemiş.

Gerçekte ise kurbanlar word dosyası gibi görünen zararlı kurulum dosyasını indirecekleri bir bulut depolama sitesine yönlendiriliyor. Kurulan dosya, kurbanın makinesine hırsızlık için en çok kullanılan zararlı yazılımlar arasındaki Gozi bankacılık Truva atını indiriyor. Kaspersky Lab bu yazılımı Trojan-Banker.Win32.Gozi.bqr olarak tespit ediyor.

Kaspersky Lab Güvenlik Araştırmacısı

Maria Vergelis, "Dolandırıcıların büyük ve tanınmış şirketlerin adlarını kullandığına sıkça şahit oluyoruz. Bunu insanların güvenini kazanıp kötü amaçlarını gerçekleştirmek için tercih ediyorlar. Ünlü ve itibarlı markalar da kendi kimliklerine bürünen bu dolandırıcıların kurbanı oluyor. Kötü niyetli bu kişiler, hiçbir şeyden kuşkulanan kullanıcıları bilgisayarlarına zararlı yazılım indirmeleri için kandırıyor. Tanınmış işe alım ajansları ve saygın şirketlerin adlarının kullanılması bu saldırıyı daha da etkili hale getiriyor. Kullanıcılar, iş teklifinin gerçek olup olmadığını anlamak için e-posta adres satırında hata olup olmadığını kontrol etmeli." dedi.

Zararlı spam e-postalardan kaçınmak için kullanıcılara şunlar tavsiye ediliyor:

- Yönlendirildiğiniz web sitesinin adresini, bağlantı adresini ve göndericinin e-posta adresini her zaman kontrol edin. Bunlara tıklamadan önce gerçek olduklarından emin olun. Mesajdaki bağlantının başka bir bağlantı içermediğine bakın.
- Tanımadığınız kişi veya kurumlardan gelen ya da şüpheli veya alışılmadık dışı adresler barındıran e-postalar, kısa mesajlar, anlık mesajlaşma iletileri veya sosyal medya paylaşımlarındaki bağlantılara tıklamayın. Kişisel veya finansal bilgiler istenen sitelerin yasal olduğundan ve adreslerinin 'https' ile başladığından emin olun.
- Şirketin web sitesinin gerçek ve güvenli olup olmadığından emin değilseniz kimlik bilgilerinizi girmeyin.

- Kendi becerilerinize uyan açık pozisyonlar için şirketin resmi web sitesine göz atın.
- İş teklifinin gerçek olup olmadığını kontrol etmek için şirketi telefonla arayın.
- İş teklifini olası hatalar için inceleyin. Şirketin adını, iş unvanını ve sorumlulukları dikkatlice kontrol edin.
- Birçok farklı tehdide karşı kapsamlı koruma sağlayan, Kaspersky Security Cloud gibi güvenilir güvenlik çözümleri kullanın.

Raporda yer alan diğer bulgular arasında şunlar yer alıyor:

Kimlik Avı:

- Kaspersky Lab'ın kimlik avı önleme modülü 2019'un 1. çeyreğinde, kullanıcıları dolandırıcılık sitelerine yönlendirmek için yapılan 111.832.308 teşebbüsü önledi. %24 artış gösteren bu rakam 2018'in 1. çeyreğinde 90.245.060'tı.
- Bir numaralı hedef bankacılık sektörü olurken, onu sırasıyla global internet portalları ve ödeme sistemleri takip etti.
- 2019'un ilk çeyreğinde, kimlik avı saldırısına uğrayan kullanıcı oranı en yüksek olan ülke Brezilya (%22, 2018'in 1. çeyreğinde %19'du) oldu. Bunları Avusturya (%17) ve İspanya (%17) takip etti.

Spam:

- 2019'un ilk çeyreğinde, spam miktarının en yüksek olduğu ay Mart (%56,3) oldu. Dünya genelindeki e-posta trafiği içinde spam e-postaların oranı %56 olarak belirlendi. Bu oran 2018'nin ilk çeyreğindeki değerden %4 daha yüksek.
- İş teklifini olası hatalar için inceleyin. Şirketin adını, iş unvanını ve sorumlulukları dikkatlice kontrol edin.
- Birçok farklı tehdide karşı kapsamlı koruma sağlayan, Kaspersky Security Cloud gibi güvenilir güvenlik çözümleri kullanın.

Parolalarda En Çok Kullanılan Süper Kahraman

İnternette sızan parolaları inceleyen İngiliz Ulusal Siber Güvenlik Merkezi, dünyanın en kötü şifresi olarak tanımlanan ‘123456’ parolasının 23,2 milyon hesapta kullanıldığını duyurdu. Antivirüs yazılım kuruluşu ESET’in mercek altına aldığı araştırmaya göre, parola ya da şifre olarak en çok tercih edilen hayali kahramanın Süpermen olduğu ortaya çıktı.

Antivirüs ve internet güvenliği kuruluşu ESET, kısa süre önce son 5 yılın en kötü şifresi olarak ‘123456’yi duyurmuş ve internet kullanıcılarını bu şifreyi dijital hesaplarında kullanmamalarını istemişti.

İngiliz Ulusal Siber Güvenlik Merkezi (NCSC) son yaptığı çalışmada, sızdığı belirlenen ve en çok karşılaşılan 100 bin parolayı belirledi. Merkez, bundan yola çıkarak, ‘123456’ olarak sıralanan şifrenin dünya genelinde 23,2 milyon hesapta kullanıldığını duyurdu. Böylece en çok kullanılan parola aynı zamanda en çok sızan parola olarak tartışmasız şekilde liderliğe oturdu.

NCSC, e-posta adresleri veya parolaların bilinen bir veri sızıntısında yer alıp almadığını kontrol etme imkânı veren Have I Been Pwned (HIBP) adlı web sitesindeki verileri kullanarak bu sonucu elde etti.

Araştırmaya göre ‘123456’ dan sonra gelen en yakın parola olan ‘123456789’ parolası da 7,7 milyon kez kullanılarak siber suçlulara açık kapı bıraktı.

Süpermen ve Pokemon

Belki de şaşırtıcı olmayan bir şekilde, en çok hacklenen şifrelerin çoğu; isimlerden, futbol takımlarından, müzisyenlerden ve kurgusal karakterlerden oluştu. Parola ya da şifre olarak en çok tercih edilen hayali kahraman ise 330 bin kişilik kullanım ile Süpermen ya da orijinal kullanımıyla Superman oldu. Superman’i Japon manga çizgi roman kahramanı Naruto takip etti. Naruto’dan sonra sıralama Tigger, Pokemon ve Batman olarak devam etti.

Sızan parolaların listesi

İngiliz Ulusal Siber Güvenlik Merkezi NSCS, sızdırılan ve en sık kullanılan 100 bin parola

nın tam kapsamlı listesini açıkladı. Şu linkten kontrol edilebilir durumda: <https://www.ncsc.gov.uk/static-assets/documents/PwnedPasswordTop100k.txt>
NSCS’nin bulguları genel olarak, parola güvenliği şirketi SplashData tarafından her yıl yürütülen ve ESET’in de duyurduğu parola araştırmasına benzer sonuçlar içeriyor.

Parola/şifre en temel güvenlik önlemi

Antivirüs kuruluşu ESET, neredeyse her güvenlik önerisinde şifre ve parolaların güçlü düzenlenmesini öneriyor. Çünkü güçlü şifreler, siber güvenlikte en temel korunma önlemlerinin başında geliyor. Her halükarda, eğer parolalarınızdan herhangi biri NSCS’nin listesinde yer alıyorsa, ESET, bunları hızlıca değiştirmeyi tavsiye ediyor. Ayrıca mümkün olan her platforma iki aşamalı kimlik doğrulama ekleyerek, fazla zahmete katlanmadan ikinci bir güvenlik katmanı oluşturabilirsiniz.

Most used in total	Names	Premier League football teams	Musicians	Fictional characters
123456 (23.2m)	ashley (432,276)	liverpool (280,723)	blink182 (285,706)	superman (333,139)
123456789 (7.7m)	michael (425,291)	chelsea (216,677)	50cent (191,153)	naruto (242,749)
qwerty (3.8m)	daniel (368,227)	arsenal (179,095)	eminem (167,983)	tigger (237,290_)
password (3.6m)	jessica (324,125)	manutd (59,440)	metallica (140,841)	pokemon (226,947)
111111 (3.1m)	charlie (308,939)	everton (46,619)	slipknot (140,833)	batman (203,116)

Tatilde Gözetleme Cihazlarının Kurbanı Olmayın

Kiralık odalarda kalanları gözetlemek için gizli kameraların kullanılması son günlerde gündemi meşgul etse de bu yöntemler güvenlik sektörü için hiç de yeni değil. Gözetleme cihazları, seyahat eden iş insanlarını, politikacıları, aktivistleri, gazetecileri ve daha birçok kişiyi hedef almak için kullanılabilir. İnsanların evlerinden uzakta seyahat ederken güvende kalmasına yardımcı olmayı amaçlayan Kaspersky Lab araştırmacıları, dijital cihazlar ve bilgi için basit yöntemler ve kullanıma hazır bir kit ile uygulanabilecek güvenlik ipuçlarının listesi hazırladı.

Nisan ayında bir aile, İrlanda'da kiraladıkları bir evin oturma odasındaki yangın alarmına gizlenmiş kamera ile çekilen görüntülerinin canlı yayınlandığını keşfetti. Bu olay, son dönemde ortaya çıkan çok

sayıda benzer vakadan yalnızca biriydi. Gizli gözetleme faaliyetleri, seyahat edenler için her geçen gün daha da büyüyen bir risk haline geldi. Seyahatte olanların karşı karşıya kaldığı diğer riskler arasında dizüstü bilgisayar ve telefonlar gibi dijital cihazların ve içlerindeki bilgilerin hedef alınması bulunuyor. Kaspersky Lab güvenlik araştırmacıları bu alandaki tecrübelerine dayanarak seyahatlerde karşılaşılabilecek risklerin bir listesini hazırladı ve kullanıcıların kendilerini bunlara karşı koruması için pratik ve kolay yollar gösterdi.

Örneğin, otel odanızda veya kiraladığınız dairede sizi gözetleyen bir gizli kamera veya mikrofon bulunmadığından emin olmak için araştırmacılar, yanınızda radyo frekans tarayıcı, LED ve kırmızı camdan oluşan küçük bir araç (internet üzerinden satın alınabilir) taşımanızı öneriyor.

Bu araç, elektromanyetik dalga yayan kaynakları (çoğu kablosuz mikrofon ve kamera bunu yapar) arayarak gizli kameraları bulmanızı sağlıyor. Kameraların lensleri ışığı diğer yüzeylere göre çok daha belirgin bir şekilde yansıtır. Bu nedenle, LED ışığı kameranın üzerine tutup kırmızı camdan baktığınızda parlak kırmızı bir nokta görürsünüz.

Kızılötesi aydınlatma kullanan kameraları tespit etmek için mobil telefonunuzu da kullanabilirsiniz. Telefonlardaki kameralar kızılötesi ışınları tespit edebilir. Ancak, iPhone gibi bazı ürünlerdeki kızılötesi ışın filtresinin bunun için çok güçlü olduğunu aklınızdan çıkarmayın.

Gizli kablolu mikrofonlardan kaçınmak için arka planda gürültü yapmanız gerekiyor. Musluktan akan su sesi veya Noisli gibi hizmetleri kullanarak elde edebileceğiniz diğer sesler sayesinde neredeyse tüm gizli ses kayıtlarını engelleyebilirsiniz.

Kaspersky Lab Güvenlik Araştırmacısı

Marco Preuss, "Güvenlik araştırmacıları olarak sürekli seyahat ediyoruz ve potansiyel güvenlik tehditlerinin sürekli farkındayız. Kiralık yerlerde kalanların gizli kameralarla izlenmesi yalnızca filmlerde görebileceğiniz bir şey değil, bunlar gerçekte de yaşanıyor. Kendinizi güvende hissetmek için yüksek teknoloji ve pahalı önlemler kullanmanız şart değil. Basit bir kit ve sağduyu ile dijital cihazlarınızı ve bilgilerinizi koruyup tatilinizin tadını çıkarabilirsiniz." dedi.

Araştırmacıların paylaştığı başlıca ipuçları arasında şunlar yer alıyor:

- Cihazlarınız başta olmak üzere hiçbir eşyanızı hiçbir yerde başıboş bırakmayın. Otel odanızdan ayrılırken tüm cihazlarınızı yanınıza alın.
- Kitinizin parolayla korunduğundan ve içindeki bilgilerin şifreli olduğundan emin olun. Güncel Android ve iOS sürümlerine sahip cihazlar parola ile korunur ve şifrelenmiştir.
- Dizüstü bilgisayarınızın kendi klavyesini ve kablolu bir fare kullanarak güvensiz Wi-Fi bağlantılarının risklerinden kaçın.
- İki yönlü aynaların nasıl tespit edileceğini öğrenin. Bunlar çok nadir olsa da görülebiliyor. Parmağınızı aynanın yüzeyine koyun. Parmağınız ile yansıması arasında bir boşluk varsa bu normal bir aynadır. Boşluk yoksa aynanın iki yönlü olma ihtimali vardır.

Kaspersky Secure Connection gibi bir VPN servisinden yararlanarak tüm veri trafiğini sürekli ya da güvenliğin önemli olduğu durumlarda şifreleyin. Otelde veya kiraladığınız dairede kalırken güvensiz bir Wi-Fi ağına bağlanmak zorunda kaldığınızda bu özellikten yararlanabilirsiniz.

Paylaşım Ekonomisi 400 Milyar Dolara Koşuyor

KPMG'nin hazırladığı 'Mobility Hızlandırmak' raporuna göre paylaşım ekonomisi 2025 yılında 400 milyar dolarlık hacme ulaşacak. Rapora göre yolcular, gelişen teknoloji ve artan paylaşım ekonomisinin etkisiyle toplu taşımadan giderek uzaklaşıyor.

Uluslararası vergi, denetim ve danışmanlık firması KPMG, teknolojinin hızı ve değişen yolcu talepleri karşısında zor günler geçiren toplu taşımanın geçirdiği dönüşümü inceledi.

'Mobility Hızlandırmak' raporuna göre ABD'de geçtiğimiz 10 yılda toplu taşıma yolcu sayısında yaklaşık yüzde 5'lik, otobüs yolcu sayısında ise yüzde 15'lik azalma yaşandı.

Rapora göre tek kişinin seyahat ettiği araçların süregelen hakimiyeti, paylaşım ekonomisinin yükselişi ve toplu taşıma sistemlerine yeterli yatırım yapılmaması, toplu taşımanın hızla kan kaybetmesinde önemli etkenler arasında.

KPMG Türkiye Endüstriyel Üretim ve Otomotiv Sektör Lideri Hakan Ölekli, "Toplu taşımanın geleneksel rolü değişiyor, yıkıcı teknolojiler ulaştırma firmalarını değiştirmeye zorluyor. Yerel yönetimler ve firmalar, yolcuların daha çok ve daha iyi ulaşım seçenekleri istediğini anlamalı ve buna göre şekil almalı" diye konuştu.

Ölekli, toplu taşımanın yeniden başarılı şekilde kullanılabilmesi için, yolcu sayısında

düşüşe neden olan temel sorunlara bir an önce çözüm bulunması gerektiğini söyledi.

Araç paylaşımı artacak

Rapora göre rahatlık odaklı kişiye özel hizmet gündelik ulaşımı önemli ölçüde değiştirdi. Araç çağırma ve ortaklaşa araç kullanımı hizmetleri ABD'de 5,7 milyar araç mili (kat edilen) artış sağladı. 2017 yılında 10 milyon olan ortaklaşa araç kullanımının 2025 yılında 36 milyon kullanıcıya ulaşacağı tahmin ediliyor. Araç paylaşım kullanıcılarının sayısının ise 2021 itibarıyla 539 milyona ulaşması öngörülüyor.

Otomobilin yanı sıra ortaklaşa kullanılan bisiklet, scooter ve motorlu scooter gibi diğer ulaşım araçlarının kullanım sıklığı da son zamanlarda gündelik ulaşımında gitgide artmakta.

Trafiğin maliyeti 293 milyar dolar

Rapora göre ABD'de halkın yüzde 85'i ulaşımını özel araçla sağlıyor ve bu kişilerin yüzde 90'ı tek başına yolculuk ediyor. KPMG, araç kullanma masrafı yüksek olsa da (yılda 9 bin dolardan fazla), 2015-2040 yılları arasında, kat edilen araç milinde yüzde 160 oranında artış gerçekleşeceğini öngörüyor. 2030 yılında ise trafik sıkışıklığının yüzde 50 oranında artması bekleniyor. Trafik sıkışıklığının ABD ve Avrupa'ya yıllık maliyetinin ise 2030 itibarıyla 293 milyar dolara çıkacağı öngörülüyor.

Yatırımlar yetersiz

Rapora göre ulaşım sektörü; faydalı kullanım ömrünün sonuna yaklaşan otobüs filoları, ilave işletme giderleri, otobüs ve raylı sistemlerin 'iyi durumda' tutulması için bekletilen 90 milyar dolarlık bir dizi proje arasında rekabetçi, güvenilir ve çevresel olarak sürdürülebilir bir hizmet sunma mücadelesi veriyor.

Toplu taşıma nasıl yaşar?

Raporda toplu taşımayı canlı tutabilmek için yerel yönetimlerin atabileceği üç adım öneriliyor:

- Özel ulaşım sağlayıcılarıyla iş birliklerini geliştirerek yolcuların tercihlerine ve mevcut ulaşım altyapılarına uygun hizmetler sunmak
- Yolcu davranışlarını ve insanların hareketliliğini daha iyi anlayabilmek için geleneksel ve geleneksel olmayan veri kaynaklarını analiz etmek
- Yolcu merkezli taşımacılık sistemlerini talep katılımı çözümleriyle geliştirmek

Paylaşımlı mikro ulaşım

Raporda paylaşımlı mikro ulaşım seçeneğinin özel araç kullanımına alternatif bir çözüm olabileceği belirtiliyor. Rapora göre mikro transit yolculukları, özel araçla gerçekleştirilen yolculardan sadece 2 ila 4 dakika uzun sürüyor. Aynı şekilde mikro transit ulaşımın seçeneğinin otobüs hizmetlerine göre ortalama 0,67 dolar daha ucuza geldiği vurgulanıyor.

Zaman daralıyor

Ölekli, Waze, Google Maps gibi teknoloji firmalarının, Uber ve Lyft gibi paylaşımlı taşımacılık şirketlerinin ulaştırma verilerini toplamaya başladıklarının altını çizdi. Ölekli, "Taşımacılık firmalarının, geleneksel olmayan verileri işleyerek yolcuların değişen talep ve alışkanlıklarını bir an önce analiz etmeleri gerekiyor" dedi.

Akıllı Stadyum Devri

Tatil ve eğlence sektörünün geleceğini inceleyen KPMG, stadyumların ‘dijital dönüşümünü’ araştırdı. Koltuğa sipariş teslim eden, taraftarın tercihlerine göre alternatif paketler öneren, maç sonu eve kadar da eşlik eden stadyumlar artık çok yakın.

KPMG’nin ‘Küresel Tatil ve Eğlence Sektörü 2019 Araştırması’, teknolojinin stadyumları nasıl dönüştürdüğünü inceliyor.

Dijital gelirlerle büyüyen akıllı stadyum ekonomisi 2017 itibarıyla dünyada 3,87 milyar dolarlık hacme ulaştı. Bu rakamın 2023 yılına kadar, yıllık ortalama yüzde 21’lik artışla 12,42 milyar dolara çıkacağı tahmin ediliyor. Akıllı stadyumları inceleyen KPMG, teknoloji sayesinde taraftara sunulan dijital hizmetleri değerlendirdi.

KPMG Türkiye Spor Sektör Lideri Hakan Uçak, “Günümüzde deneyim ekonomisinin hızla geliştiği bir gerçek. Tüketiciler fiziksel ürünlerden çok deneyim peşindeler. Eğlence sektöründe faaliyet gösteren firmalar bu talebe cevap vermek için hızlı bir adaptasyon sürecine girdiler. Birçok spor kompleksi de altyapı yatırımlarını bu talepler doğrultusunda gerçekleştiriyor” diye konuştu.

KPMG’ye göre ‘akıllı stadyumlarla’ hayatımıza giren 6 yenilik şöyle:

Taraftarlar stada ‘bağlanacak’

- Stadyumların ‘akıllanmaları’ için öncelikle dijital altyapılarının geliştirilmesi gerekiyor. Günümüzde taraftarlar, maçlar sırasında internet üzerinden sürekli etkileşim halinde. Stadyumların bu etkileşimin kesintiye uğramaması için internet altyapılarını geliştirmeleri bekleniyor.

Bir tıkla koltuğa sipariş

- Geleceğin stadyumlarda ileri teknoloji sayesinde operasyon maliyetleri de düşecek. Taraftarlar, yiyecek, içecek ve ticari ürün alışverişlerini cep telefonları üzerinden koltuklarına sipariş edebilecek. Dileyen müşteriler ise alışveriş yapmak istedikleri standın doluluk oranı konusunda kendilerini uyaran uygulamalardan faydalanacak.

Taraftara özel hizmet

- Akıllı stadyumlar, taraftarların paylaşım açtıkları özel verileri üzerinden özel alışveriş paketleri sunabilecek. Taraftarların билетlerini ne zaman aldıkları, kimlerle maça gittikleri, maç sırasında neler sipariş ettikleri ile ilgili verileri analiz eden stadyumlar kişiye özel ‘sadakat programlar’ hazırlayacak, bu sayede taraftarlar daha ‘kişisel’ deneyimler yaşayabilecek.

Güvenlikte anlık veri paylaşımı

- Akıllı stadyumlar, kamera ve sensörlerin topladığı veriler sayesinde taraftarların güvenliğini maksimuma çıkarma kapasitesine sahip olacak. Yeni teknolojiler, güvenlik güçleriyle anlık veri paylaşımı yapılmasını ve güvenlik sorunlarına hızlı çözümler üretilmesini sağlayacak.

Eve kadar destek

- Akıllı stadyumlar, maçtan çıkan taraftarlara dönüş yolunda karşılaşılabilecekleri sorunlara karşı (hava, trafik durumu vs.) dijital platformlar üzerinden çözüm önerileri sunacak.

‘Maçtan sonra da görüşelim’

- Taraftar deneyiminin merkezinde canlı karşılaşmalar olsa da akıllı stadyumların taraftarlarla daha ‘yoğun iletişim’ kurması mümkün. Maç günleri dışında dijital oyunlar ve ürün satış sayfaları gibi uygulamalar üzerinden müşterilerle temas devam ettirilecek.

Türkiye’de Durum

KPMG Türkiye Spor Sektör Lideri Hakan Uçak, akıllı statların hayatımıza girmesiyle futbola olan ilginin daha da artacağını belirterek, akıllı statların taraftarı statlara daha fazla çekeceğinin altını çizdi. Akıllı stat uygulamalarının her alanda olduğu gibi futbol endüstrisinde dijital dönüşümün habercisi olacağını vurguladı.

Uçak, “Türkiye’de, akıllı stadyumlar konusunda hareketlilik yavaş yavaş başladı. 2016’da hizmete giren Beşiktaş’ın Vodafone Park Stadyumu, dijital altyapısıyla gündeme gelmişti. Stadyumda 50 bin ziyaretçinin ihtiyacını karşılayacak yüksek bant genişlikli Wi-Fi, 2G, 3G ve 4.5G ağ bağlantıları var, ayrıca taraftarlar farklı noktalarda konumlanan ve tek merkezden yönetilen 700’den fazla etkileşimli ekran ve 2 bin 200’den fazla koltuk içi ekrandan maçın önemli pozisyonlarını ve maç istatistiklerini takip edebiliyor. Benzer ekran uygulamaları, Trabzonspor’un Medical Park Stadyumu’nda da mevcut” dedi.

Galatasaray’ın Türk Telekom Stadyumu’nda kısa süre önce hayata geçirilen ‘nakitsiz tribün’ uygulamasıyla da taraftarlar, stadyum ve çevresindeki mağazalar, büfeler ve GS Store’da dijital cüzdan uygulaması üzerinden alışveriş yapabiliyor.

**Hangi ülkede mobil internet ücreti-
nin ne kadar olduğu belli olurken,
Türkiye’de bu rakamın 2,25 dolar
olduğu saptandı.**

Medya takip ve raporlama ajansı PRNet, mobil internet ücretine yönelik yapılan araştırmayı inceledi. PRNet’in howmuch.net verilerinden ve medya yansımalarından derlediği bilgilere göre, Türkiye’deki 1 GB mobil internet ücretinin 2,25 dolar olduğu anlaşıldı. Araştırma 2019 yılı verilerini kapsarken, ortalama ücretler üzerinden hesaplandığı görüldü. En pahalı mobil internet kullanıcısının ise 1 GB mobil internet için 75,20 dolar ödeyen Zimbabve’nin olduğu kaydedildi. Zimbabve açık ara en pahalı

mobil internet kullanıcısı olurken, 1 GB mobil internet için 32,71 dolar ödeyen Yunanistan’ın ikinci sırada olduğu görüldü. Buna karşın listenin sonunda yer alan ülke 0,26 dolar ile Hindistan olarak belirlendi. Hindistan’ın bir ön sırasında da 1 GB internet için 0,68 ödeyen Sudan’ın olduğu görüldü.

PRNet ve **Ajans Press**’in gerçekleştirdiği medya araştırmasında, konuyla alakalı yazılı basına yansıyan haber adetleri de belli oldu. 2019 yılı başından beri internet ile alakalı 56 bin 179 haber çıkışı tespit edilirken, bu rakam 2018 yılı içerisinde 91 bin 934 olarak görüldü.

Gelecek 5.0 (Future 5.0) ile Yerleşme ve Millileşme Sürecinde İhracatımızı Artıracak Küresel Markalar

Firma Sahipleri, Bilgi Teknolojileri Çalışanları,
Akademisyenler, Medya Mensupları, Kanaat Önderleri
(2,5 Ayda 500 Üyeye Ulaştık)

Bilişimciler
bilisimdernegi.org

| bilisimdernegio

Şirketlerin Yüzde 93'ünden Fazlası Akıllı Teknolojinin Dijital Dönüşümün Anahtarı Olduğunu Düşünüyor

Teknoloji devriminin merkezinde yer alan kurumsal yazılım lideri SAP, önde gelen sektörel analiz şirketi Forrester Consulting'e¹ yaptırdığı araştırmanın bulgularını açıkladı. 740'tan fazla katılımcıyla yapılan araştırma sonuçlarına göre, işletme ve kurumların yüzde 93'ü dijital dönüşüm hedeflerine ulaşmak için inovasyon teknolojilerinin kilit rol oynadığını düşünüyor.

SAP'nin dünyanın önde gelen analiz şirketlerinden Forrester Consulting ile gerçekleştirdiği araştırma, akıllı teknolojilerin kurumsal dijital dönüşümü desteklemek açısından kritik öneme sahip olduğunu gösteriyor.

Forrester tarafından 740'tan fazla katılımcıdan alınan anket sonuçlarına göre, şirketlerin yüzde 93'ü dijital dönüşüm hedeflerine ulaşmak

için inovasyon teknolojilerinin kilit rol oynadığını düşünüyor.

Dijital dönüşüm sürecini halihazırda aktif bir şekilde sürdüren ve Nesnelerin İnterneti (IoT), yapay zekâ (AI), blockchain, artırılmış ya da sanal gerçeklik gibi en az iki inovasyon teknolojisini devreye almış olmak gibi iki önemli kriteri sağlayan katılımcılarla gerçekleştirilen araştırma, işletmelerin rekabet avantajı elde etmek için inovasyon teknolojilerine öncelik verdiklerini ortaya çıkardı.

Araştırma gösteriyor ki; şirketlerin yüzde 92'si Nesnelerin İnterneti (IoT), yüzde 78'i yapay zeka'yı (AI), yüzde 77'si öğrenen makineleri, yüzde 70'i artırılmış gerçekliği/sanal gerçekliği, yüzde 68'i ise blockchain gibi inovasyon teknolojilerini uygulayarak veya halihazırda uygulamaya devam ederek dijital dönüşümü sürdürüyor.

Araştırmanın sonuçları işletmelerin, dijital dönüşüm yolculuğuna öncelik vermeye devam etmenin yanı sıra verimliliği artırmak için mevcut süreçleri optimize etmeye, yeni değerler elde etmek üzere süreçleri yaygınlaştırmaya ve yeni gelir akışları sağlamak üzere iş modellerini dönüştürmeye giderek daha fazla odaklandığını gösteriyor. Araştırma, şirketlerin yüzde 92'sinin bütün akıllı teknolojiler ve iş süreçlerinden elde edilen ve kullanılan verileri birleştirebilecek platformlara büyük ilgi gösterdiğini ortaya çıkardı.

Sonuçlar incelendiğinde, farklı endüstrilerin kendi dijital olgunluk seviyelerine ve kurumsal hedeflerine göre farklı önceliklere odaklandığı ve birden fazla akıllı teknolojiye yararlandığı görülüyor. Örneğin, talep oldukça aralıklı üretim yapan işletmelerin çoğu, öngörüye dayalı bakım çalışmalarını uygulamaya veya genişletmeye öncelik veriyor. Buna karşılık, perakendeciler ürün çeşitliliği kararlarını verirken özellikle Büyük Veri ve öngörüye dayalı analitiğe odaklanıyor; enerji, su ve gaz dağıtım şirketleri (kamu hizmeti sağlayan şirketler) ise yöneticilerin kapasiteyi ya da verimlilik oranlarını gerçek-zamanlı

görebilmesi için dijital toplantı odasını (digital boardroom) tercih ediyor.

SAP Platform ve Teknolojiler Bölümü, Global Müşteri Operasyonları Başkanı Irfan Khan, araştırma hakkında şunları söyledi, "Bu akıllı işletme araştırmasında Forrester ile iş birliği yaparak, yeni teknolojilerin uygulanmasıyla ilişkili zorlukları ve fırsatları ortaya çıkarma imkânı bulduk. Araştırma, işletmelerin rekabet avantajı elde etmek için inovasyon teknolojilerine öncelik verdiğini ortaya çıkardı. Şirketlerin süreçleri iyileştirmek, inovasyonu teşvik etmek ve dijital dönüşüm hedeflerine ulaşmak için IoT, AI, artırılmış gerçeklik, öğrenen makineler ve blockchain teknolojilerini kullandıklarını görüyoruz.

Araştırmada da belirtildiği gibi, dijital çağın galibi, akıllı işletmeler olacaktır. Akıllı bir işletme, dijital dönüşümü hızlandırmak için insanları, süreçleri, verileri ve teknolojileri birbirine bağlayan, daha azla daha çoğu yapabilen, müşteriyi daha iyi anlayan, onun ihtiyaçlarına daha iyi cevap veren ve yeni gelir kalemleri yaratabilen bir işletmedir."

Gençler İş Hayatından Ne Bekliyor?

96 bin 269 çalışanın temsil edildiği “Türkiye’nin En İyi İşverenleri Benchmark” araştırmasının sonuçları açıklandı. Araştırma bulgularına göre, Z kuşağının beklentileri saygı ve gurur alanlarında diğer kuşaklardan farklılaşıyor. Üç kuşağın ortak paydası ise iş yerinde güven.

Great Place to Work Enstitüsü tarafından yapılan “Türkiye’nin En İyi İşverenleri Benchmark” araştırmasında 96 bin 269 çalışan temsil edildi. Araştırmaya katılan çalışanların yüzde 82’sini Y kuşağı oluşturdu. X ve Z kuşaklarının katılım oranları yüzde 9 olarak gerçekleşti. Araştırmaya göre, Z kuşağının işten beklentileri, X ve Y kuşaklarından farklı. Z kuşağı için ortaya çıkardıkları ürün ve hizmetler, esnek çalışma olanakları, bina ve ofislerin fiziksel şartları ile ilgili beklentileri diğer kuşaklara göre daha yüksek.

Z kuşağı hangi alanlarda mutlu, hangi konularda beklediğini bulamıyor?

Araştırmaya katılan Z kuşağı çalışanları, diğer kuşaklara göre daha fazla önemsedikleri ürün ve hizmetler, iş ve topluma katkı gibi saygı boyutları açısından incelendiğinde iş yerinde mutlu olduklarını belirtiyor. Bina ve ofisler, esnek çalışma koşulları, özel sosyal ve yan haklar gibi konularda ise beklentilerinin karşılanmadığını ifade ediyorlar. Araştırmaya katılan Z kuşağının yüzde 86’si “Ürünlerimizi ve hizmetlerimizi kesinlikle tavsiye ederim.” derken, yüzde 83’ü “Burada birlikte gerçekleştirdiğimiz işlerden gurur duymaktayım.” diyor. Yüzde 79’u topluma değer katma biçiminden memnun olduğunu belirtiyor. Bina ve ofislerinin iyi bir çalışma ortamı yaratmaya katkıda bulunduğunu, esnek çalışma koşulları ve özel sosyal yan haklara sahip olduklarını ifade eden gençlerin yüzdesi ise yüzde 68’de kalıyor.

Kuşaklar arası beklentiler farklı ama güven konusunda hemfikirler

İş hayatında Y kuşağı temsilcilerinin çok daha fazla olduğunu belirten Great Place to Work Türkiye Genel Müdürü Eyüp Toprak,

“Araştırmada harika iş yeri kültürünün kuşaklar tarafından farklı şekillerde tanımlandığını gözlemliyoruz. Tüm kuşakların hem fikir olduğu konu ise güven. Harika bir iş yeri kültürü için kuşaklar arası güven zeminini sağlayabilmek bu nedenle önem kazanıyor. X kuşağı başarılı olmaya ve işini iyi yapabilmeye önem veriyor. Y kuşağı yaptığı işte anlam arıyor. Z kuşağı diğer kuşaklardan esnek çalışma saatleri, sosyal olanak ve yan haklar konusunda ayrışıyor. Bu konularda beklentileri daha yüksek. Ayrıca gurur duyabilecekleri bir iş yerinde çalışmaya daha fazla değer veriyorlar.” dedi.

Yaptıkları işte anlam bulamayanların yüzde 60’ı yeni iş arıyor

Küresel çapta 400 bin Y kuşağı çalışanın dahil olduğu “Best Workplaces for Millennials” araştırmasına da değinen Toprak, şu bilgileri verdi: “Y kuşağı, kendilerine verilen sözlerden çok iş yerinde yaşadıkları tecrübelerle itibar ediyor. Yaşadıkları deneyimler, unvanlardan ve sözlerden daha inandırıcı. Bu taleplerin karşılandığı iş yerlerinde çeviklik ve yenilikçilik konularında 8 kat daha verimli çalışabiliyorlar. Araştırmadan elde edilen verilere göre, yaptıkları işte anlam bulamayan Y kuşağı çalışanlarının yüzde 60’ı yeni bir iş fırsatı arıyor, yüzde 21’i bir sene içinde işini değiştiriyor.”

KARMA Gerçeklik Laboratuvarı Açıldı

Bilimde mükemmeliyet merkezi olmak amacıyla eğitim faaliyetlerini sürdüren ve bu amaçla kurduğu laboratuvar ve araştırma merkezleriyle bilimin farklı alanlarında araştırmalar yürüten Koç Üniversitesi, sanal gerçeklik (VR) ve artırılmış gerçeklik (AR) teknolojilerini birleştiren KARMA Gerçeklik Laboratuvarı'nı hizmete açtı. Yenilikçi ve Yaratıcı İstanbul Mali Destek Programı çerçevesinde, İstanbul Kalkınma Ajansı'nın desteğiyle kurulan laboratuvar, sanal gerçeklik ve artırılmış gerçeklik teknolojileriyle nesnelerin interneti, biyosensörler, dijital ikiz, 3B ortamlar, fotogrametri gibi etkileşimli tasarım araç ve kavramları kullanılarak yeni nesil ara yüzler geliştirilecek; araştırmalar yapılacak ve bu alanda uzmanlar yetiştirilecek.

Araştırmalarıyla evrensel bilgi birikime, Türkiye'deki entelektüel, teknolojik, ekonomik ve sosyal gelişime katkıda bulunmayı amaçlayan Koç Üniversitesi, dijital teknolojiler alanında faaliyetlerini yürütüleceği yeni bir laboratuvar daha açtı. Koç Üniversitesi'nin,

Yenilikçi ve Yaratıcı İstanbul Mali Destek Programı çerçevesinde, İstanbul Kalkınma Ajansı'nın desteğiyle kurduğu; sanal gerçeklik (VR) ve artırılmış gerçeklik (AR) teknolojilerini birleştiren KARMA Gerçeklik Laboratuvarı, Rumeli Feneri kampüsünde düzenlenen törenle hizmete girdi.

Koç Üniversitesi Rektörü Prof. Dr. Umran İnan'ın ev sahipliğindeki törene, rehabilitasyon ve psikolojik dayanıklılık alanlarında kullanılan sanal gerçeklik sistemlerinin tasarımı, geliştirilmesi ve değerlendirilmesi konularında araştırmalar yapan dünyanın önde gelen uzmanlarından Güney Kaliforniya Üniversitesi, Yaratıcı Teknolojiler Enstitüsü Merkezi Medikal Sanal Gerçeklik Bölüm Direktörü, Psikolog Albert Skip Rizzo ile Güney Kaliforniya Üniversitesi, Yaratıcı Teknolojiler Enstitüsü Araştırma ve Geliştirme Entegrasyonu Yöneticisi, Arno Hartholt da katıldı.

Açılışta konuşan Koç Üniversitesi Rektörü Prof. Dr. Umran İnan, bilimde mükemmeliyet merkezi olarak kurulan Koç Üniversitesi'nin,

tüm çalışmalarını bu hedef doğrultusunda sürdürdüğünü belirtti. Prof. Dr. Umran İnan, şöyle konuştu: "KARMA gerçeklik laboratuvarımızda, sanal gerçeklik ve artırılmış gerçeklik teknolojileriyle nesnelerin interneti, biyosensörler, dijital ikiz, 3B ortamlar, fotogrametri gibi etkileşimli tasarım araçları ve kavramlarını kullanarak yeni nesil ara yüzler geliştirmek, araştırma yapmak ve bu alanda uzman yetiştirmek üzere çalışmalar yürütülecek. Ayrıca, rehabilitasyon ve psikolojik dayanıklılık alanlarında kullanılan sanal gerçeklik sistemlerinin tasarımı, geliştirilmesi ve değerlendirilmesi gibi alanlarda çalışmalar gerçekleştirilecek. Bilindiği üzere Üniversitemiz kadrosu ve altyapısıyla, dünya çapında disiplinler arası çalışmalar yapılacak ideal bir merkez konumunda bulunuyor. Yaptığımız çalışmalarla da bilimin sınırlarını zorlamayı her zaman amaç ediniyoruz. Ayrıca teknoloji ile interdisipliner çalışmanın birleştiği noktada büyük atılımlar, ilerlemeler kaydediliyor. Dolayısıyla disiplinler arası çalışan, birbiriyle iç içe geçmiş bu tip merkezlerin kurulmasının gelecekte bize olağanüstü kazanımları olacağına inanıyoruz. ISTKA'ya bize verdikleri katkıdan dolayı bir kez daha teşekkür ediyor, kaynaklarımızı daima verimli, insanlık için fayda sağlayacak şekilde kullanacağımızı ifade ediyoruz."

KARMA Gerçeklik Laboratuvarı Akademik Koordinatörü Dr. Asım Evren Yantaç şöyle konuştu: "Bireyin deneyim ve ihtiyaçlarından yola çıkarak; farkındalık derecesini, duyuşsal ve sosyal yeteneklerini, teknik becerilerini geliştiren, geniş kitlelere ölçeklenebilir, XR uygulamaları ve içerikleri geliştirmek amacıyla kurulduk. İlk faaliyetimiz de eğitimleri devam eden Sanal ve Artırılmış Gerçeklik programımız oldu. Farklı yaş ve profilden 40 katılımcımız Karma Lab'de yüz yüze uygulamalı, mentorler eşliğinde ücretsiz eğitim alıyor. Program farklı disiplinlerden gelen yaratıcı ekipler halinde çalışarak proje geliştirme süreçlerini uygulamalı olarak öğretmeyi hedefliyor." KARMA Gerçeklik Laboratuvarı Eş Koordinatörü, Av. İvon Bensason ise: "Dijitalin geleceğinde gerçek zamanlı, mekansal, 3 boyutlu ve etkileşimli içerikler yoluyla yepyeni, sayısız çeşitte, isteğe dayalı, kişiye özel tasarlanmış "deneyim"e erişimin yer aldığına inanıyoruz."

Karma gerçeklik, toplumsal, kültürel ve idari ortamlarda yenilikçi yöntemlerle fark yaratacak. Koç Üniversitesi Karma Gerçeklik Laboratuvarı bu alana bilimsel katkı sağlamak ve hızla toplumun hizmetine sunacak çalışmalar yapmak üzere yola çıkıyor" dedi.

Karma Lab'in açılışında konuşan Güney Kaliforniya Üniversitesi, Yaratıcı Teknolojiler Enstitüsü Merkezi Medikal Sanal Gerçeklik Bölüm Direktörü, Psikolog Albert Skip Rizzo, konuşmasında sanal gerçeklik uygulamalarının ruh sağlığı alanındaki kullanımları ve tekniğin son durumu ile ilgili bilgi vererek, yakın gelecek uygulamaları hakkında öngörülerini paylaştı. Sanal gerçeklik uygulamalarının askeri alanda kullanımlarına değinen Rizzo, araştırmaların özellikle travma sonrası stres bozukluğu yaşayan bireylerde olumlu sonuçları işaret ettiğini söyledi. Törendeki diğer konuşmacı Güney Kaliforniya Üniversitesi Yaratıcı Teknolojiler Enstitüsü Araştırma ve Geliştirme Entegrasyonu Yöneticisi, Arno Hartholt ise, yaptığı sunumda Virtual Humans projesindeki önemli entegrasyon yazılımı mühendislerinden biri olarak, görev modellemesi, doğal dil işleme ve bilgi temsili odaklarında geliştirdiği çeşitli teknolojileri izleyicilerle paylaştı.

Koç Üniversitesi-Arçelik Yaratıcı Endüstriler Araştırma ve Uygulama Merkezinin (KUAR) bir parçası olarak kurulan KARMA Lab'de aynı zamanda Koç Üniversitesi, Medya ve Görsel Sanatlar Programı akademisyenleriyle birlikte sektörün önemli isimleri de ders verecek. Sosyal, beşeri ve fen bilimlerinin disiplin sınırlarının iç içe girdiği interdisipliner ekipler halinde çalışmaların yapılacağı Karma Gerçeklik Laboratuvarı, Kamu-Üniversite-Sanayi işbirliği prensibinin gözetilerek etkileşimli ve gerçek zamanlı yeni nesil medya teknolojilerini (AR/VR/XR) topluma faydalı alanlarda kullanmak üzere Ar-Ge ve uygulamalar yapacak.

Açılış etkinliği kapsamında, katılımcılar KARMA gerçeklik teknolojisiyle geliştirilmiş bir çalışmayı da deneyimleme fırsatı buldu.

Dijital Oyun Tasarımı Bölümü Öğrencileri Günde 6 Saat Oyun Oynuyor

Beykoz Üniversitesi Sanat ve Tasarım Fakültesi akademisyenleri tarafından 'Dijital Oyun Tasarımı Bölümü Öğrencilerini Tanıma Anketi' gerçekleştirildi. Araştırmada, gün geçtikçe büyüyen dijital oyun sektörüne nitelikli eleman yetiştiren 'Dijital Oyun Tasarımı Bölümü'ne kültür sanat derslerinin de eklenmesi gerektiği vurgulanırken öğrencilerin yüzde 7'sinin yurt dışından geldiği belirtildi. Ayrıca, dijital oyun oynamanın 11 yaşından önce başladığı ve haftada 6 - 7 gün günde 6 saate kadar oyun başında kalındığı ortaya çıktı.

Teknoloji çağının ihtiyaçlarına uygun olarak yeni bölümler açan ve sık sık yapılan araştırmalar ile geleceğe hazırlanan Beykoz Üniversitesi'nde eğitim ve öğretime önemli katkılar sunacak bir çalışma daha sonuçlandırıldı. Yapılan 'Dijital Oyun Tasarımı Bölümü Öğrencilerini Tanıma Anketi' ile günümüz dünyasında 7'den 70'e herkes tarafından ilgi gören ve kısa sürede yarattığı ekonomi hacmi ile birçok sektörün önüne geçerek ciddi bir istihdam alanı açan dijital oyun sektörü masaya yatırıldı.

Bahçeşehir ve Bilgi Üniversitesi'nden katkı

Sektöre nitelikli eleman yetiştirmek için açılan Dijital Oyun Tasarımı Bölümü'ndeki öğrencileri daha iyi anlamak ve ihtiyaçları belirlemek için yapılan çalışma, Beykoz Üniversitesi Sanat ve Tasarım Fakültesi tarafından gerçekleştirildi. Bölüm Başkanı Dr. Öğr. Üyesi Levent Yılmazok'un önderliğinde aynı bölümden Arş. Gör. Kaan Arık ve Grafik Tasarım Bölümü Arş. Gör. Ali Çağan Uzman tarafından yürütülen çalışmaya Bahçeşehir ve Bilgi Üniversitesi'nin Dijital Oyun Tasarımı bölümleri de katkıda bulundular.

Kültür sanat dersleri konulmalı

Bu 3 üniversitede eğitime devam eden 105 Dijital Oyun Tasarımı Bölümü öğrencisinin yüzde 16,2'sinin (17 kişi) kadın, yüzde 83,8'inin de (88 kişi) erkeklerden oluştuğu belirtilen araştırmadan ilgi çekici sonuçlar çıktı. Öğrencilerin yüzde 63'ünün İstanbul, yüzde 30'unun İstanbul dışı yurt içi iller, yüzde 7'sinin de yurt dışından geldiğinin bilgisi verilirken,

öğrencilerin yüzde 38'inin hiç kitap okumadığı, yüzde 40'ının ise günde en fazla 1 saat kitap okuduğu belirlendi. Öğrencilerin çoğunun televizyon izlemediği ve ağırlıklı olarak haftada 1 defa sinemaya gittiği sonucuna ulaşıldı. Bu verilere göre, Dijital Oyun Tasarımı gibi yaratıcılığın çok önemli olduğu bir bölüme kültür ve sanat derslerinin de eklenmesi gerektiği vurgulandı.

Günde 6 saate kadar oyun oynanıyor

En çok merak edilen konuların başında gelen dijital oyun oynama sıklığına ilişkin sorunun sonucunda öğrencilerin yarısının haftanın 6 ya da 7 günü oyun oynadığı, oyun oynamaya başlama yaşının ağırlıklı olarak 11'den önce, yani ortaokul çağından daha evvel gerçekleştiği, günlük ortalama oyun oynama süresinin de 0 - 2 saat, 2 - 4 saat ve 4 - 6 saat olmak üzere birbirine yakın bir dağılım gösterdiği ortaya çıktı.

Bir tür sosyalleşme aracı

Araştırmaya katılan öğrencilerin yüzde 60'ı çoklu oyunculu (multi-player), yüzde 40'ı ise tekli oyunculu (single-player) oyun oynamayı tercih ederken, öğrencilerin dijital oyunları oynamayı kısmen bir tür sosyalleşme aracı olarak gördüğü anlaşıldı. Ayrıca, öğrencilerin yüzde 54,3'ü dijital oyun tasarımı kavramını sanat-tasarım ile teknoloji ve programlamanın birlikteliği olarak görürken, kavramı yalnızca sanat ve tasarım bağlamında görenlerin oranı yüzde 28,6, yalnızca teknoloji ve programlama olarak görenlerin ise oranının yüzde 17,1 olduğu belirtildi.

Liseliler Teknolojiyle Yarını İnşa Ediyor

Sabancı Vakfı ve Türkiye Teknoloji Geliştirme Vakfı (TTGV) iş birliğiyle gerçekleştirilen “Yarını İnşa Et” projesi kapsamında 845 liseli teknoloji kitleriyle çevre, enerji ve akıllı şehirler alanında yaratıcı projeler geliştirdi. Düzenlenen yarışma ile kazanan 5 ekibe ödülleri verildi.

Sabancı Vakfı ve Türkiye Teknoloji Geliştirme Vakfı (TTGV) iş birliğiyle gerçekleşen “Yarını İnşa Et” projesi kapsamında liseli gençler akıllı şehirler, çevre ve enerji alanlarında ürettikleri projelerle 28 Mayıs Salı günü Sabancı Center’da ödül aldı.

Milli Eğitim Bakanlığı onayı ile gerçekleştirilen “Yarını İnşa Et” projesi kapsamında; Adana, Konya, Trabzon ve Mardin illerinde 9., 10. ve 11. sınıflardaki öğrenci ekipleri akıllı şehirler, çevre ve enerji alanlarında, çevrelerinde gördükleri sorunlara çözüm sunan teknoloji temelli projeler ürettiler. 845 öğrencinin Arduino teknoloji kitleri aracılığıyla 165 farklı fikir geliştirdiği proje kapsamında finale kalan 20 öğrenci grubu, bağımsız bir jüri tarafından değerlendirildi. Jüri tarafından seçilen ilk beş proje, Konya ilinden Atatürk Anadolu Lisesi ekibi ve Osman Nuri Hekimoğlu Anadolu Lisesi ekibi, Mardin ilinden Kızıltepe Fen Lisesi ekibi, Trabzon ilinden Düzköy Nazım Kayhan MT Anadolu Lisesi ekibi ve Adana ilinden üç okuldan (Kurttepe Şehit Ali Öztaş MTAL / Final Fen Lisesi / Varda Koleji) öğrencilerin oluşturduğu ekip oldu. Ödül alan 5 proje ekibinden toplam 24

lise öğrencisi yaz döneminde Sabancı Üniversitesi Collaboration Space’de gerçekleşecek 5 günlük maker kampına katılmaya hak kazandı.

“Yarını İnşa Et” projesi ödül töreninde konuşan **Sabancı Vakfı Genel Müdürü Nevgül Bilsel Safkan**, “Sabancı Vakfı olarak, 45 yıldır toplumsal gelişmeye katkıda bulunmak için çalışıyor, bu kapsamda gençlerin güçlenmesine ve potansiyellerini gerçekleştirmelerine büyük önem veriyoruz. Gençlerin güçlenmesi için eğitimin kilit bir role sahip olduğunu biliyoruz. Yarını İnşa Et projesi eğitimde dijital dönüşüm sürecinin çıktılarından faydalanabilen ve bu becerileri eğitim ve iş hayatında kullanabilen öğrencilerin yetiştirilmesi vizyonuyla yola çıktı. Bu projede hem gençlerin teknolojiyi kullanma becerilerinin gelişmesini, hem de içinde yaşadıkları çevreye ait sorunları fark ederek çözüm üretmelerini hedefledik. Bu projenin gerçekleşmesi için emeği geçen herkese, iş birliği için Türkiye Teknoloji Geliştirme Vakfı’na, katılan tüm öğretmen, öğrenci ve jüri üyelerimize teşekkür ediyorum” dedi.

Türkiye Teknoloji Geliştirme Vakfı Yönetim Kurulu Başkanı Cengiz Ultav yaptığı konuşmada “Teknoloji üreten bir Türkiye için sanayinin rekabet gücünü artırmak ve sürdürülebilir kılmak, üretimde verimlilik ve artışı sağlamak için akıllı üretim sistemlerini hayata geçirmek ve değer zincirinin tüm halkalarında teknolojinin sunduğu imkânlardan yararlanabilmeyi önemsiyoruz. Bu

nedenle geleceğin iş gücü ve ülkemizin yarınları olan öğrencilerimiz ve onları eğiten öğretmenlerimize yönelik teknoloji eğitim programı olan “Yarını İnşa Et”i Türkiye Teknoloji Geliştirme Vakfı olarak 2018 yılında başlattık. Dünya Ekonomik Forumu (WEF) ‘İstihdamın Geleceği’ (Future of Jobs) araştırmasına göre 2020 yılında geçerli olacak meslekler farklı beceriler gerektirecek. Geleceğin mesleklerinin yüzde 36’sı kompleks problem çözme becerileri, yüzde 17’si isabetli karar verme ve sistem analizi gibi sistemsel yetenekler, yüzde 12’si ise kodlama, veri analizi ve güvenliği ve akıllı üretimin ihtiyacı olacak dikey uzmanlıklar olacak. Bu alanlarda meydana gelen gelişmeler yeni iş alanları ve mesleklerin ortaya çıkmasını sağlayacak. Milli Eğitim Bakanlığı onayı ile yürütülen “Yarını İnşa Et” programı ile şimdiye kadar 19 ilde 437 farklı okuldan 917 öğretmene ve 6.272 öğrenciye ulaşarak geleceğin iş alanlarına öğrencilerin adım atmaları için bir kıvılcım yarattık. Sabancı Vakfı iş birliği ile 2018-2019 Eğitim- Öğretim Yılı 2. Döneminde ise yüzün üzerindeki proje fikri arasından seçilen 20 finalist projenin, sahiplerini konuk etmenin mutluluğunu yaşıyoruz. Bugün burada sunulan 20 projenin hepsini kazanmış kabul ediyoruz” dedi.

Ödül Alan Projeler

• **Akıllı Atık Pil Toplama Robotu (Altilium):** Konya ilinden Atatürk Anadolu Lisesi öğrencileri Yüksel Caner Mülazımoğlu, Betül Kaymaz, Eubekir Hamza Kemik, Havva Ece Küçük ve Serdar Ramazan Yıldırım’dan oluşan ekip, öğretmenleri Mustafa Güneş mentorluğunda geliştirdikleri proje ile atık pilleri toplamaya yarayan akıllı bir ünite geliştirdi. Altilium adını verdikleri bu akıllı üniteye pil atıldığında, cihaz pilin voltajını ölçerek karar verme yeteneğiyle pilin dolu olup olmadığını tespit ederek, düşük voltajlı pili haznesine alıyor ve bu pil karşılığında şehir kartına belirli miktarda yükleme yapıyor. Cihaza atılan pilin dolu olması halinde, Altilium pili iade ederek enerji israfının da önüne geçmiş oluyor.

• **Beni Ellerimden Dinle (Talk’ng Hands):** Adana ilinden Kurttepe Şehit Ali Öztaş Mesleki ve Teknik Anadolu Lisesi / Final Fen Lisesi / Varda Koleji öğrencileri Dilanur Kaya, Zeynep Sarıgeçili, Hasan Kapuz, Teoman Dinçkurt’tan oluşan ekip, öğretmenleri Alpnur Aktürk Kaya mentorluğunda geliştirdikleri proje ile işitme engelli bireylerin,

işaret dilini bilmeyen toplumla etkili iletişim kurmalarını sağlayacak bir eldiven geliştirdi. İşitme engelli bireylerin işaret dili bilmeyen kişilerle iletişim kurmaları için tasarlanan eldiven, işitme engelli bireylerin günlük hayatta kullandıkları 10 kelimeyi sese döküyor. Eldiveni takan bireylerin el hareketlerini algılayarak hareketi kelimeye döken eldiven mobil uygulama ile akıllı telefonların ekranında yazılı olarak okunabiliyor.

• **Piezo Elektrik Yol:** Mardin ilinden Kızıltepe Fen Lisesi öğrencileri Muhammed Emin Adın, Hüseyin Çiçek, Helin Erol, Burak Korkmaz ve Mikail Cihan Karaboğa’dan oluşan ekip, mentor öğretmenleri Abdullah Sarıatur önderliğinde tasarladıkları proje ile taşıtların zemine uyguladığı basınç enerjisini elektriğe dönüştürdüler. Yol zeminine döşedikleri piezo disk ile taşıtların uyguladığı basınçtan elde ettikleri elektriği otoban kenarlarındaki aydınlatmalarda kullanan proje ile elektrik enerjisinden tasarruf ediliyor. Ayrıca su sensörü ile yağmur, sel ve su taşkını gibi sebeplerle ıslanan yollar hakkında LCD ekran yardımıyla sürücülerin uyarılması da hedefleniyor.

• **Ek-Yat Akıllı Sera:** Konya ilinden Osman Nuri Hekimoğlu Anadolu Lisesi öğrencileri İbrahim Enes Baloğlu, Tahir Furkan Sarıdiken, Eren Adivar, Oğuzhan İpteş ve Ayşe Miray Türker’den oluşan ekip mentor öğretmenleri Yasemin Çetinkaya öncülüğünde tasarladıkları proje ile verim artıran akıllı bir sera kurdular. Klasik müziğin çalındığı ve güneş enerjisi panellerinin kullanıldığı bir ortamda, Bluetooth kontrolü ile hava, toprak ve nem oranlarına bakılarak sulama, sıcaklığı takip ederek ısıtma ve soğutma yapabilen şiddetli yağmur ve karda çatıyı kapatabilen akıllı sera projesidir.

• **Su ve Sabuna Teknoloji ile Dokunun:** Trabzon ilinden Düzköy Nazım Kayhan Mesleki ve Teknik Anadolu Lisesi öğrencileri Mert Ahmet Demirci, Damla Babuşçu, Damla Lermi, Seymen Bekar ve Bedirhan Serdar’dan oluşan ekip, mentor öğretmenleri Mustafa Güneş öncülüğünde tasarladıkları proje ile su tasarrufu ve kolay temizlik sağlayan musluk geliştirdi. Sensörlü sıvı sabun ve sensörlü musluğu birleştirerek su ve sabunun aynı musluktan gelmesini sağlayan ekip bu proje ile fazla su tüketimini azaltmayı ve el yıkanırken sabun kullanmayı kolaylaştırmayı hedefliyor.

Yüksek Teknoloji, Mutlu İnsan, Dünya Barışı

GELECEK 5.0 (FUTURE 5.0)

BİLİŞİM GRUBU
bilisimgrubu.org

CIO ve Bilgi Teknolojileri Yöneticilerinden oluşan
Türk bilişim sektörünün en etkili düşünce topluluğu

linkedin.com/company/
bilisimgrubu

twitter.com/
BilisimGrubu

facebook.com/
BilisimGrubu

instagram.com/
bilisimgrubu

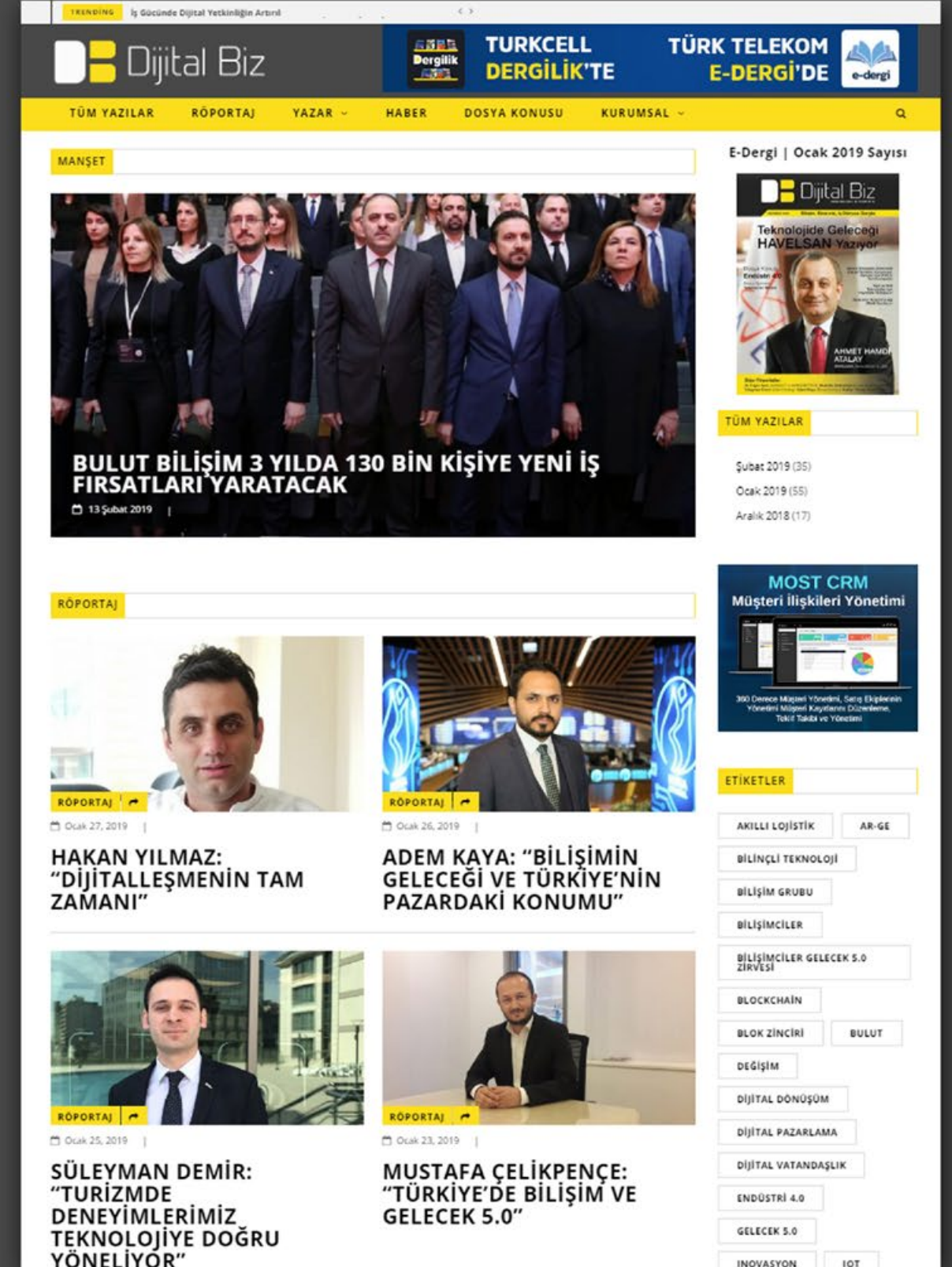

youtube.com/
BilisimGrubu

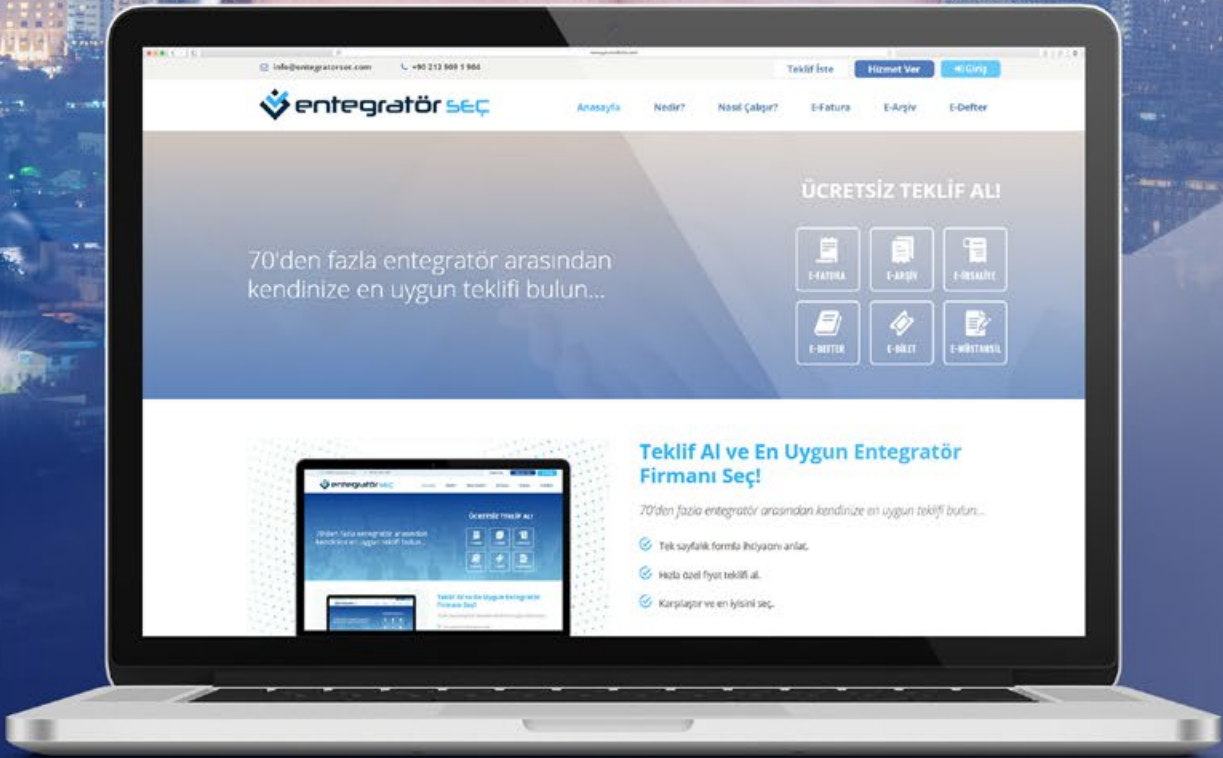
Dijitalbiz

Bilişim, Ekonomi ve İş Dünyasından
Güncel Haberlere 7/24 Ulaşın

www.dijitalbiz.com

ÜCRETSİZ TEKLİF AL!

Teklif Al ve En Uygun Entegrator Firmasını Seç!

E-fatura, E-arşiv, E-dönüşüm, E-denetim, E-irsaliye, E-bilet ve E-müstahsil entegratorlarından ücretsiz teklif alın, karşılaştırın ve size en uygun teklifi seçin.